

Analiza financijskih izvještaja poduzeća "Saponia d.d."

Resler, Matej

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University North / Sveučilište Sjever**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:122:200214>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-24**

Repository / Repozitorij:

[University North Digital Repository](#)

Završni rad br. XX/MM/2015

Analiza financijskih izvještaja poduzeća „Saponia d.d.“

Matej Resler, 3466/336

Koprivnica, rujan 2021. godine

Odjel Poslovanje i menadžment

Završni rad

Analiza financijskih izvještaja poduzeća „Saponia d.d.“

Student

Matej Resler

Mentor

Josip Vuković, univ. spec. oec.

Koprivnica, rujan 2021. godine

Prijava završnog rada

Definiranje teme završnog rada i povjerenstva

ODJEL	Odjel za ekonomiju		
STUDIJ	preddiplomski stručni studij Poslovanje i menadžment		
PRISTUPNIK	Matej Resler	IMBAG	3466/336
DATAUM	11.09.2021	KOLEGIJ	Poslovne financije i financijski menadžment
NASLOV RADA	Analiza financijskih izvještaja poduzeća "Saponia d.d."		
NASLOV RADA NA ENGL. JEZIKU	Analysis of the financial statements of the company Saponia d.d.		
MENTOR	Josip Vuković	ZVANJE	univ.spec.oec
ČLANOVI POVJERENSTVA	1. izv.prof.dr.sc. Ante Rončević, predsjed. 2. Biljana Marković, pred., član 3. Josip Vuković, pred., mentor 4. doc.dr.sc. Mirko Smoljić, zamj.član 5.		

Zadatak završnog rada

BRG: 282/PIM/2021

OPIS

U okviru ovog završnog rada student se bavi temom analize financijskih izvještaja putem financijskih pokazatelja koji pokazuju kako poduzeće posluje, odnosno upravlja svojim poslovanjem. Financijski izvještaj se navodi kao glavni dokument svakog poduzeća u kojem poduzeće predstavlja podatke o poslovanju tijekom financijske godine. Putem tih podataka zainteresirani korisnici koriste analizu u vidu financijskih pokazatelja koji iz različitih perspektiva prikazuju kako je tvrtka poslovala. Cilj rada je upoznati se s metodama, tehnikama i instrumentima analize financijskih izvještaja. U radu će se:

- teorijski predstaviti izvori financijskih informacija;
- kroz teoriju će se predstaviti temeljna financijska izvješća i pokazatelji putem kojih se analiziraju financijska izvješća; te,
- na primjeru poduzeća Saponia d.d., Osijek, analizirati će se financijska izvješća putem financijskih pokazatelja i pomoću te analize će se prikazati kako je poduzeće poslovalo u posljednje tri financijske godine.

Zaključno, u radu će se prikazati financijska izvješća Saponie d.d., Osijek. Analizirati će se trogodišnje razdoblje, od 2018. do 2020. godine, te će se analizirati financijski pokazatelji likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti, profitabilnosti i investiranja.

DATAUM PRUČEN	13/09/2021	POTPIS MENTOR	<i>Josip Vuković</i>
---------------	------------	---------------	----------------------

Sažetak

Dužnost svakog poduzeća u suvremenom poslovnom svijetu jest vođenje sustavne evidencije vlastitog poslovanja. Sustavna evidencija poslovanja prvi je i najvažniji korak složenog procesa koji završava sastavljanjem financijskih izvještaja. Sadržaj financijskih izvještaja jednako je zanimljiv, kako internim, tako i onim eksternim korisnicima koje zanima stvarna slika poslovanja određenog poduzeća. Detaljna analiza podataka sadržanih u financijskim izvještajima omogućuje utvrđivanje trenutne situacije u kojoj se poduzeće nalazi, ali i procjenu kretanja budućeg poslovanja. Prvi dio rada orijentiran je uglavnom na teoretski dio o financijskim izvještajima, njihovu nastanku, ali i što je još važnije, njihovu značaju za poslovanje određenog poduzeća. Središnji dio rada rezerviran je za prikaz temeljnih financijskih izvještaja (bilance i računa dobiti i gubitka) te vertikalne odnosno horizontalne analize istih. Postupci vertikalne i horizontalne analize provedeni su u svrhu utvrđivanja dinamike promjena pojedinih pozicija u financijskim izvještajima, kao i promjena u strukturi pasive odnosno aktive. U završnom dijelu rada prikazana je analiza poslovanja poduzeća Saponia d.d. pomoću pokazatelja u proteklom trogodišnjem razdoblju s ciljem utvrđivanja, kako sigurnosti, tako i profitabilnosti poslovanja poduzeća.

Ključne riječi:

Financijski izvještaji, sigurnost poslovanja, uspješnost poslovanja, financijski pokazatelji

Abstract

It is the duty of every company in the modern business world to keep systematic records of its own business. Systematic business records are the first and most important step in a complex process that ends with the preparation of financial statements. The content of financial statements is equally interesting, both for internal and external users who are interested in the real picture of the business of a particular company. A detailed analysis of the data contained in the financial statements enables the determination of the current situation in which the company finds itself, but also the assessment of future business trends. The first part of the paper is focused mainly on the theoretical part of the financial statements, their origin, but more importantly, their significance for the business of a particular company. The central part of this thesis is reserved for the presentation of the basic financial statements (balance sheet and income statement) and their vertical or horizontal analysis. Vertical and horizontal analysis procedures were performed in order to determine the dynamics of changes in individual positions in the financial statements, as well as changes in the structure of liabilities and assets. The final part of the paper presents an analysis of the business of Saponia d.d. using indicators over the past three years with the aim of determining both the security and profitability of the company's operations.

Key words:

Financial reports, business security, business performance, financial indicators

Sadržaj

1. Uvod.....	1
1.1. Predmet rada	1
1.2. Cilj rada	1
1.3. Metode rada	1
1.4. Struktura rada	2
2. Financijski izvještaji u poduzećima	3
2.1. Računovodstveni proces	3
2.2. Financijski izvještaji	4
2.3. Pojam i značaj analize financijskih izvještaja	5
2.3.1. Komparativni financijski izvještaji i postupak horizontalne analize	6
2.3.2. Strukturni financijski izvještaji i postupak vertikalne analize	6
2.4. Korisnici i svrha analize financijskih izvještaja	7
2.5. Bilanca	7
2.5.1. Osnovne bilančne pozicije	8
2.5.2. Oblik iskazivanja bilance	11
2.5.3. Bilančna ravnoteža	12
2.5.4. Vrste bilanci	13
2.6. Račun dobiti i gubitka.....	13
2.7. Izvještaj o novčanom toku	17
2.8. Izvještaj o promjeni glavnice.....	20
2.9. Bilješke uz financijske izvještaje.....	21
3. Pokazatelji analize financijskih izvještaja	21
3.1. Pokazatelji likvidnosti	23
3.2. Pokazatelji zaduženosti.....	24
3.3. Pokazatelji aktivnosti.....	27
3.4. Pokazatelji ekonomičnosti	28
3.5. Pokazatelji profitabilnosti.....	29

3.6. Pokazatelji investiranja.....	30
4. Analiza poslovanja poduzeća Saponia d.d.....	32
4.1. Poduzeće Saponia d.d.	32
4.2. Horizontalna analiza poduzeća Saponia d.d.	33
4.2.1. Komparativna bilanca za razdoblje od 2018. do 2020. godine	33
4.2.2. Komparativni izvještaj o dobiti za razdoblje od 2018. do 2020. godine.....	35
4.3. Vertikalna analiza poduzeća Saponia d.d.	37
4.3.1. Strukturna bilanca za razdoblje od 2018. do 2020. godine	37
4.3.2. Strukturni izvještaj o dobiti za razdoblje od 2018. do 2020. godine.....	38
4.4. Analiza pomoću financijskih pokazatelja poduzeća Saponia d.d.....	39
4.4.1. Analiza pokazatelja likvidnosti	39
4.4.2. Analiza pokazatelja zaduženosti	40
4.4.3. Analiza pokazatelja aktivnosti	41
4.4.4. Analiza pokazatelja ekonomičnosti.....	42
4.4.5. Analiza pokazatelja profitabilnosti.....	43
4.4.6. Analiza pokazatelja investiranja.....	44
5. Zaključak.....	45
6. Literatura.....	48
Popis slika.....	49
Popis tablica.....	50

1. Uvod

U današnje vrijeme je gotovo nezamislivo donositi poslovne odluke bez sagledavanja njihovih mogućih učinaka vidljivih u financijskim izvještajima. Financijski izvještaji nam pružaju odgovore na mnoga pitanja, primjerice: trebaju li postojeći ulagači (dioničari) prodati dionice, isplati li se potencijalnim ulagačima kupiti dionice, mogu li brokeri preporučiti kupnju nekih dionica klijentima, nije li za kreditore prerizično dati kredit poduzetniku, hoće li poduzetnik u budućnosti biti sposoban isplatiti plaće radnicima, poreze državi ili dividende dioničarima, kolika je vjerojatnost da poduzetnik završi u stečaju, treba li poduzetnik nabaviti nove strojeve ili sagraditi novi pogon, treba li nabaviti zalihe materijala, treba li sklopiti ugovor o kreditu s bankom i dr. Jednostavno rečeno, na temelju informacija iz financijskih izvještaja može se donijeti zaključak o financijskom „zdravlju“ te o uspješnom (ili manje uspješnom) poslovanju poduzetnika. Kako bi saznali je li financijsko „zdravlje“ poduzetnika ugroženo te posluje li on uspješno ili neuspješno treba razumjeti ono što je zapisano u financijskim izvještajima i koje su moguće posljedice (Bešvir, 2008).

1.1. Predmet rada

Predmet ovog rada financijska je analiza poslovanja poduzeća Saponia d.d. Analizom će biti obuhvaćeno trogodišnje razdoblje, od 2018 do 2020. godine. Izvor informacija korištenih u analizi putem financijskih pokazatelja, horizontalnoj i vertikalnoj analizi predstavljaju revidirani nekonsolidirani godišnji financijski izvještaji poduzeća Saponia d.d. koji su preuzeti sa Zagrebačke burze. Navedena analiza provodi se u svrhu utvrđivanja sigurnosti odnosno uspješnosti poslovanja poduzeća Saponia d.d.

1.2. Cilj rada

Primarni cilj ovog rada jest analiza dostupnih financijskih izvještaja poduzeća Saponia d.d., tj. podataka koji se nalaze u njima, kako bi se što jasnije utvrdilo trenutno stanje u kojem se poduzeće nalazi.

1.3. Metode rada

U teorijskom dijelu rada korišteni su sekundarni podaci koji su prikupljeni analizom znanstvenih i stručnih članaka, te knjige domaćih autora. Osim navedene literature, u radu su također korišteni i internetski izvori koji dodatno potkrepljuju sadržaj. Za potrebe praktičnog

dijela rada korišteni su revidirani nekonsolidirani godišnji financijski izvještaji poduzeća Saponia d.d. U radu je korištena metoda financijske analize.

1.4. Struktura rada

Rad je podijeljen u 6 glavnih dijelova: uvod, financijski izvještaji u poduzećima, pokazatelji analize financijskih izvještaja, analiza poslovanja poduzeća Saponia d.d., te zaključak i literatura. Uvodni dio rada čine opis predmeta, cilja, metode i strukture rada. Drugi dio rada vezan je uz financijske izvještaje, računovodstveni proces kao podlogu za sastavljanje financijskih izvještaja, te pojam i značaj analize financijskih izvještaja. U trećem dijelu rada detaljno su opisane sve skupine pokazatelja analize financijskih izvještaja. Četvrti dio rada rezerviran je za analizu poslovanja poduzeća Saponia d.d., vertikalnu i horizontalnu analizu, te analizu putem pokazatelja. U pretposljednem, petom dijelu rada nalazi se zaključak cjelokupnog rada, dok se u završnom, šestom dijelu rada nalazi popis literature, iza kojeg je također priložen i popis slika i tablica.

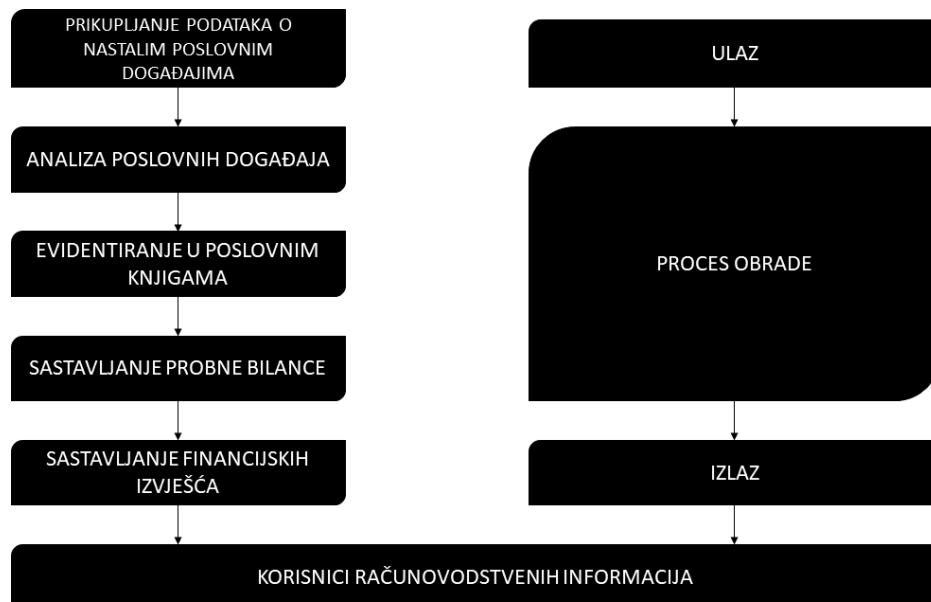
2. Financijski izvještaji u poduzećima

Financijski izvještaji, tj. podaci o poslovanju koji se u njima nalaze, vrhunac su složenog procesa koji započinje računovodstvenim potprocesom. Računovodstveni proces prvi je i najvažniji korak u sastavljanju financijskih izvještaja, stoga je kao uvod u financijske izvještaje najprije potrebno objasniti računovodstveni proces, a to je učinjeno u sljedećem potpoglavlju.

2.1. Računovodstveni proces

Obrada podataka složen je proces koji se odvija u nekoliko faza. Sam proces započinje prikupljanjem podataka o nastalim poslovnim događajima jer oni predstavljaju predmet knjigovodstvene evidencije, a nastavlja se analizom navedenih poslovnih događaja gdje se provjerava ispunjavaju li isti uvjete knjigovodstvene evidencije: a) da je poslovni događaj stvarno nastao, b) da se može vrijednosno izraziti, c) da mijenja postojeće stanje imovine, izvora imovine, prihoda ili rashoda, i d) da postoji isprava kojom se može dokazati nastanak promjene. Poslovni događaji koji ispunjavaju navedene uvjete evidentiraju se u poslovnim knjigama. Preposljednji korak u procesu jest sastavljanje probne bilance dok proces završava sastavljanjem financijskog izvješća (Žager, Žager, 1999).

Slika 1 - Računovodstveni proces

Izvor: Žager, Žager (1999)

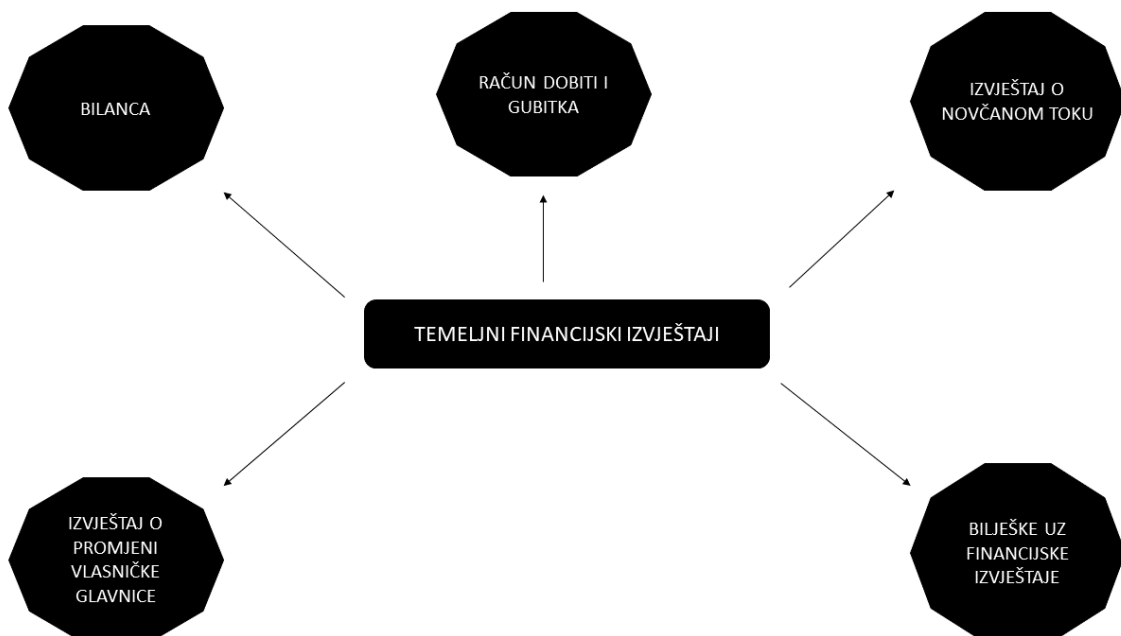
2.2. Financijski izvještaji

Bešvir (2008) navodi kako su financijski izvještaji zapravo izvještaji o financijskom stanju i financijskom prometu poduzetnika. Godišnje financijske izvještaje prema Zakonu o računovodstvu čine: izvještaj o financijskom položaju (bilanca), račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanim tokovima, izvještaj o promjenama kapitala, te bilješke uz financijske izvještaje (Zakon o računovodstvu, NN 78/2015).

Svi ti izvještaji međusobno su povezani i upućuju jedni na druge. Neki su statičkog karaktera (npr. bilanca) jer prikazuju situaciju u određenoj točki vremena, a drugi upućuju na promjene ekonomskih kategorija određenog perioda te stoga imaju dinamički karakter (npr. račun dobiti i gubitka). Promatrani zajedno, u međusobnoj interakciji, govore o „zdravstvenom stanju“ nekog poduzeća, a utvrditi i razumjeti to „stanje“ znači imati mogućnost donositi primjerene i racionalne poslovne odluke (Žager, Žager, 1999).

Cilj financijskog izvještavanja je informiranje zainteresiranih korisnika o financijskom položaju poduzeća kao i o uspješnosti poslovanja. Informirati korisnike znači prezentirati im sve relevantne i istovremeno pouzdane računovodstvene informacije u obliku i sadržaju prepoznatljivom i razumljivom osobama kojima su namijenjene (Žager, Žager, 1999).

Slika 2 - Temeljni financijski izvještaji

Izvor: Žager, Žager (1999)

2.3. Pojam i značaj analize financijskih izvještaja

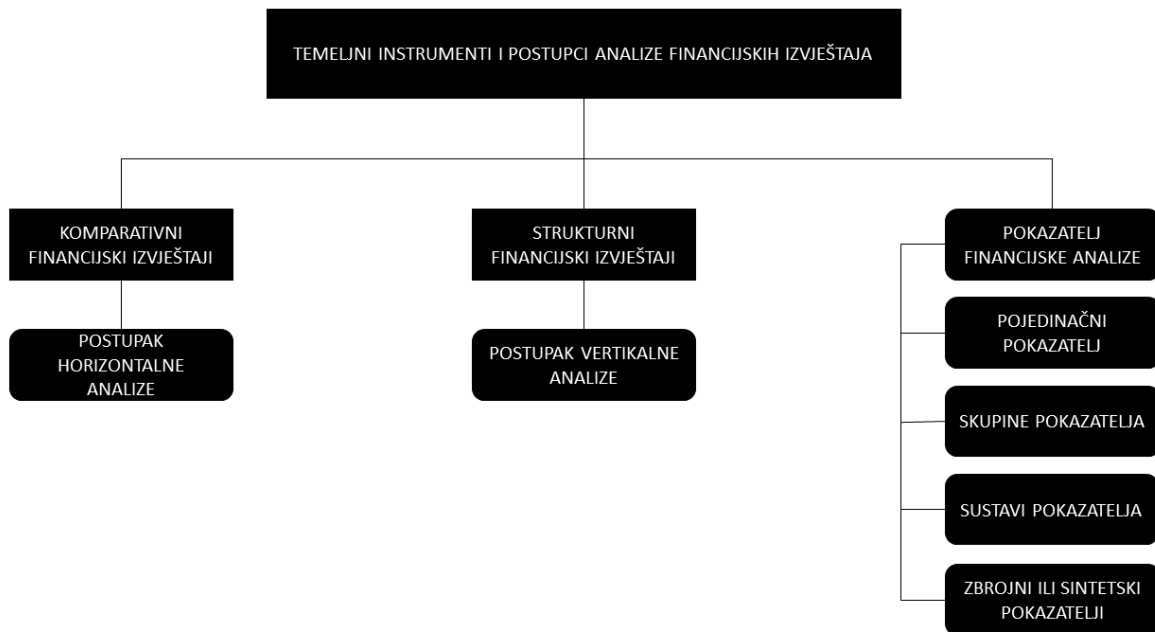
Analiza financijskih izvještaja prvenstveno je orijentirana na vrijednosne ili novčane podatke i informacije, a upravo zbog toga što su glavni predmet proučavanja kvantitativne financijske informacije, uobičajeno je analizu financijskih izvještaja nazivati još i financijskom analizom. Postanak i razvoj financijske analize određen je trima aktivnostima: financijskim upravljanjem, upravljačkim računovodstvom i financijskim računovodstvom. Računovodstvo predstavlja „jezik poslovanja“, a financijska analiza, temeljena na računovodstvu i financijskom računovodstvu, omogućava primjenu tog jezika u svim poslovnim situacijama (Žager, Žager, 1999).

Analiza financijskih izvještaja prije svega naglašava aspekte koji su najznačajniji za funkcioniranje poduzeća, a to su sigurnost i uspješnost (efikasnost) poslovanja. Što se tiče financijskog aspekta, analiza poslovanja treba prikazati, osim analize financijskih rezultata i financijskih uvjeta, i financijsku strukturu kao i promjene u financijskoj strukturi. Sumirajući sve navedeno, analiza financijskih izvještaja može se definirati kao proces primjene različitih analitičkih sredstava i tehnika pomoću kojih se podaci iz financijskih izvješća pretvaraju u upotrebljive informacije relevantne za upravljanje (Žager, Žager, 1999).

Analitička sredstva i postupci koji se koriste u analizi financijskih izvještaja su:

- komparativni financijski izvještaji
- sagledavanje tendencija promjena pomoću serije indeksa
- strukturni financijski izvještaji
- analiza pomoću pokazatelja
- specijalizirane analize

Slika 3 - Klasifikacija temeljnih instrumenata i postupaka analize financijskih izvještaja

Izvor: Žager, Žager (1999)

2.3.1. Komparativni financijski izvještaji i postupak horizontalne analize

Horizontalna analiza predstavlja analizu financijskih izvještaja koja omogućava uspoređivanje podataka u dužem vremenskom razdoblju, s ciljem otkrivanja tendencije i dinamike promjena pojedinih pozicija temeljnih financijskih izvještaja. Na temelju sagledanih promjena utvrđuje se koliko je sigurno i uspješno poslovanje promatranih poduzeća. Uobičajena analitička sredstva i postupci koji se koriste u horizontalnoj financijskoj analizi jesu komparativni financijski izvještaji i sagledavanje tendencije promjena pomoću serije baznih indeksa (Žager, Žager, 1999).

2.3.2. Strukturni financijski izvještaji i postupak vertikalne analize

Što se tiče vertikalne analize, ona omogućava uvid u strukturu financijskih izvještaja. Njome se uspoređuju financijski podaci dobiveni uvidom u strukturu bilance te izvještaja o dobiti, u jednoj godini. Što se tiče bilance, njene se pojedine pozicije prikazuju kao postotak od ukupne aktive ili pasive, dok se kod izvještaja o dobiti pojedine pozicije prikazuju kao postotak od neto prodaje. Strukturni financijski izvještaji značajan doprinos imaju prilikom uspoređivanja dvaju ili više poduzeća, kao i prilikom uspoređivanja podataka unutar jednog poduzeća u uvjetima inflacije (Žager, Žager, 1999).

2.4. Korisnici i svrha analize financijskih izvještaja

Prema Belaku (2014) analiza poslovne uspješnosti koja obuhvaća analizu financijskih izvještaja, analizu tržišnih pokazatelja i utvrđivanje ključnih pokazatelja financijske performanse jedan je od najpopularnijih računovodstvenih postupaka širom svijeta.

Kako navodi, svrha utvrđivanja ključnih pokazatelja financijske performanse je procjena financijskog stanja i kretanja određenog poduzeća i procjena njegove poslovne sposobnosti. U internim analizama ta procjena treba pomoći menadžmentu da spozna rezultate svojih dosadašnjih aktivnosti i omogući stalna unaprjeđenja pomoću vještine upravljanja performansama, dok u eksternim analizama ta procjena omogućava pozicioniranje potencijalnih poslovnih partnera u odluci hoće li i na koji način će s njima poslovati radi smanjenja rizika poslovanja. (Belak, 2014).

Što se tiče korisnika financijskih informacija koje se dobivaju uvidom u financijska izvještaja u tu skupinu pripadaju dioničari, vjerovnici, potencijalni investitori, financijski analitičari, brokeri, porezne vlasti, gospodarske (obrtničke) komore i udruge poslodavaca, sindikalne organizacije, vladina tijela i tijela organa lokalne uprave. Svatko od njih interesira se za različite aspekte poduzeća pa su tako primjerice zaposlenici zainteresirani za podatke o broju i trendu broja zaposlenih, dioničari za kretanje cijena dionica i dividende, dok su vjerovnici zainteresirani za mogućnost servisiranja obveza i vjerojatnost bankrota poduzeća (Vidučić, 2012).

2.5. Bilanca

Bilanca je temeljni financijski izvještaj koji prikazuje stanje imovine, obveza i kapitala na određeni dan. Na osnovi bilance mogu se spoznati mnoga činjenična stanja o poslovanju poduzeća, a bilanca prije svega služi kao podloga analize financijskog položaja. Stoga je za ispravno sagledavanje financijskog položaja neophodno uvažavati veze koje postoje između osnovnih dijelova bilance (Žager, Žager, 1999).

U razmatranju financijskog položaja, navode Žager i Žager (1999), posebno je bitna struktura imovine, struktura obveza i kapitala, kao i njihova međusobna povezanost i uvjetovanost. Stoga, bilanca mora dati odgovore na sljedeća pitanja:

1. Kakva je financijska snaga poduzeća?
2. Kakva je likvidnost?

3. Hoće li poduzeće moći podmiriti kratkoročne obveze?
4. Kakva je horizontalna financijska struktura, tj. u kojem je omjeru imovina financirana iz vlastitih i tuđih izvora?
5. Kakav je položaj promatranog poduzeća u odnosu na poduzeća slične djelatnosti?

2.5.1. Osnovne bilančne pozicije

Bilanca se sastoji od dva dijela: aktive i pasive. U aktivi bilance iskazana je cjelokupna imovina koju poduzetnik posjeduje na određeni datum, a u pasivi bilance su iskazani tuđi i vlastiti izvori stjecanja imovine iskazane u aktivi (Bešvir, 2008).

Tablica 1 - Prikaz skraćene bilance

AKTIVA		PASIVA	
A	POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	A	KAPITAL I REZERVE
B	DUGOTRAJNA IMOVINA		I. Upisani kapital
	I. Nematerijalna imovina		II. Premija na emitirane dionice
	II. Materijalna imovina		III. Revalorizacijske rezerve
	III. Financijska imovina		IV. Rezerve
	IV. Potraživanja		V. Zadržani dobitak ili preneseni gubitak
C	KRATKOTRAJNA IMOVINA		VI. Dobitak ili gubitak tekuće godine
	1. Zalihe	B	DUGOROČNA REZERVIRANJA
	2. Potraživanja	C	DUGOROČNE OBVEZE
	3. Financijska imovina	D	KRATKOROČNE OBVEZE
	4. Novac u banci i blagajni	E	ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA
D	PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I NEDOSPJELA NAPLATA PRIHODA	F	UKUPNO PASIVA
E	GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	G	IZVANBILANČNI ZAPISI
F	UKUPNA AKTIVA		
G	IZVANBILANČNI ZAPISI		

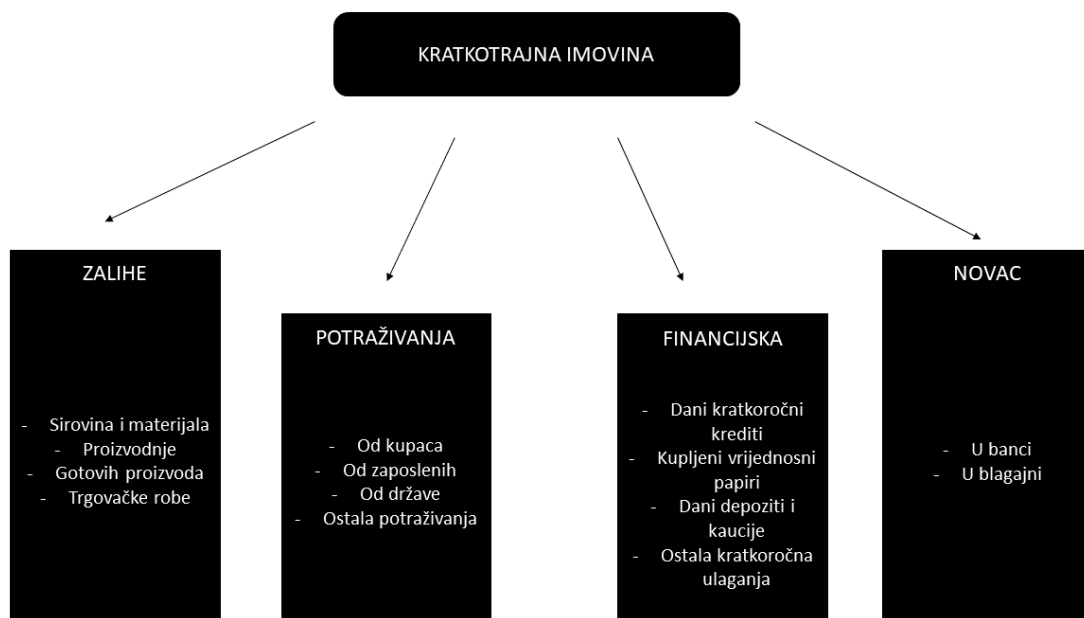
Izvor: Vidučić (2012)

Imovina se, navode autori, u bilanci prikazuje prema pojavnom obliku, kao i prema funkciji koju obavlja u procesu. Shodno tome, imovina se dijeli na:

- kratkotrajnu imovinu
- dugotrajnu imovinu

Kratkotrajna imovina predstavlja dio imovine za koji se očekuje da će se pretvoriti u novac u razdoblju kraćem od godine dana, dok je za dugotrajnu imovinu karakteristično kako se u novac pretvara kroz duže razdoblje, duže od godine dana. (Žager, Žager, 1999).

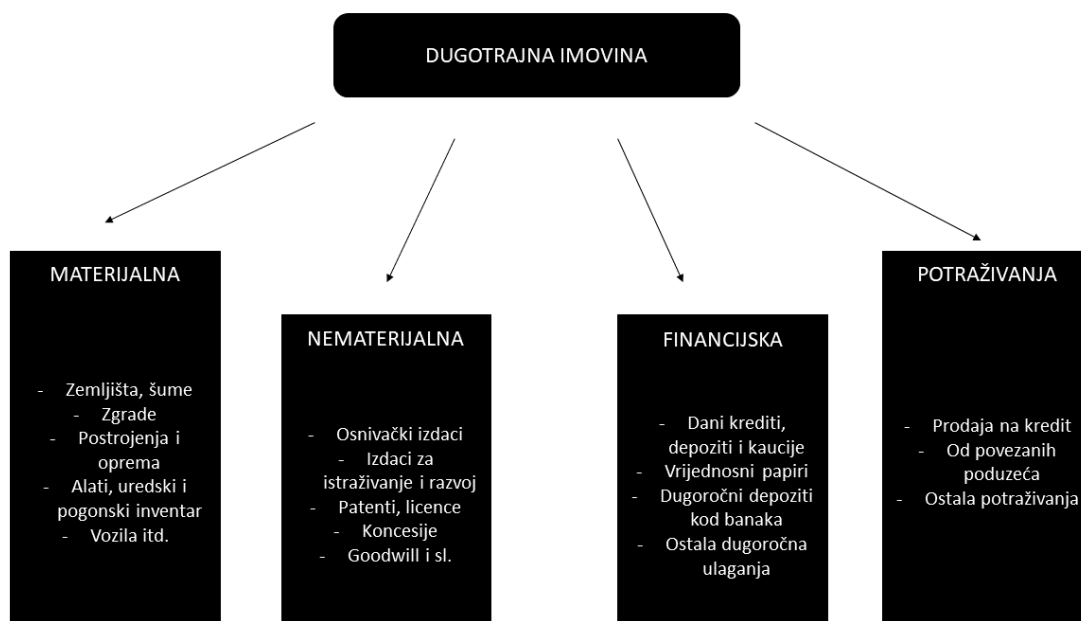
Slika 4 -Oblici kratkotrajne imovine

Izvor: Žager, Žager (1999)

Novac predstavlja najlikvidniji oblik imovine, tj. drugi oblici imovine teže tome da se u što kraćem roku pretvore u novčani oblik. Što se tiče financijske imovine, ona je najčešće vezana za plasmane novca poput davanja kredita te kupnje kratkoročnih vrijednosnih papira s ciljem ostvarivanja zarade u obliku kamata, a sve to u roku kraćem od godine dana. Potraživanja pak predstavljaju prava poduzetnika da naplate isporučene proizvode ili izvršene usluge također u razdoblju kraćem od godine dana. I na kraju tu su još zalihe koje predstavljaju materijalni oblik kratkotrajne (tekuće) imovine, a u čiju skupinu pripadaju zalihe sirovina i materijala, zalihe gotovih proizvoda, zalihe trgovačke robe i dr. (Žager, Žager, 1999).

Slika 5 - Oblici dugotrajne imovine

Izvor: Žager, Žager (1999)

Materijalnu imovinu karakterizira materijalni, fizički oblik pa tako u ovu kategoriju pripadaju zemljišta, zgrade, postrojenja, oprema i dr. S druge strane, oprečno materijalnoj imovini tu je nematerijalna imovina koja unatoč tome što nema materijalni, opipljivi oblik, poduzeću može donijeti razne koristi. Što se tiče financijske imovine, ona je ponajviše orijentirana na ulaganje financijskih sredstava u dugoročne vrijednosne papire, kao i posuđivanje novca davanjem kredita s očekivanim povratom uložених sredstava (u obliku kamata ili dividendi) u roku dužem od jedne godine. I u dugotrajnoj imovini pojavljuju se potraživanja koja predstavljaju imovinu u obliku prava, tj. prijelazni oblik imovine između stvari (materijalne imovine) i novca (Žager, Žager, 1999).

Sva imovina koja se nalazi u poduzeću i s kojom ono raspolaže ima svoje porijeklo i način na koji je dospjela u poduzeće, tj. izvore njezina pribavljanja. Izvore imovine čine fizičke i pravne osobe koje su odlučile vlastitu imovinu uložiti u poduzeće. U svrhu kvalitetnijeg i realnijeg sagledavanja financijskog položaja poduzeća, izvore imovine potrebno je klasificirati po određenim kriterijima. Stoga, izvore imovine možemo podijeliti prema vlasništvu, kao i prema roku dospeljeća. Prema vlasništvu izvore imovine dijelimo na:

- vlastite izvore (kapital ili glavnica),
- tuđe izvore.

Dok prema roku dospijea izvore imovine dijelimo na:

- kratkoročne izvore (kratkoročne obveze),
- dugoročne izvore (dugoročne obveze),
- trajne izvore (kapital ili glavnica) (Žager, Žager, 1999).

Kratkoročne obveze predstavljaju obveze poduzeća poput obveza prema dobavljačima, obveza po primljenim kratkoročnim kreditima itd., koje se najčešće podmiruju u kratkom razdoblju, kraćem od godine dana. S druge strane, dugoročne obveze poput obveza po primljenim dugoročnim kreditima karakterizira podmirivanje u razdoblju dužem od godine dana. Vlasničku glavnica (kapital) čini razlika između ukupne imovine i ukupnih obveza te ona predstavlja dio imovine poduzeća koji pripada vlasniku. Kapital predstavlja vlastiti izvor imovine, a s aspekta dospijea ubraja se u trajne izvore imovine. Kapital se sastoji od dva osnovna dijela: uloženog kapitala i zarađenog kapitala, a može se uvećati/smanjiti u ovisnosti prije svega o financijskom rezultatu poslovanja samog poduzeća (Žager, Žager, 1999).

Tablica 2 - Promjene na kapitalu

POVEĆANJE	SMANJENJE
– dodatna ulaganja	– raspodjela vlasnicima
– zadržani dobici	– ostvareni gubici

Izvor: Žager, Žager (1999)

2.5.2. Oblik iskazivanja bilance

O načinu sistematizacije osnovnih elemenata bilance, tj. o načinima sistematizacije imovine, obveza i kapitala ovisi i informativna snaga samog izvještaja. Pri sastavljanju bilance pojavljuju se dva bitna pitanja koja su vezana uz:

- formalni izgled bilance i
- strukturu aktive i pasive (Žager, Žager, 1999).

Budući da se bilanca sastoji od dva dijela (aktive i pasive), moguće ju je prikazivati na dva načina. Prvi je jednostrani izvještaj prilikom kojega bi se prvo unosile pozicije aktive, a ispod toga pozicije pasive, dok bi se kod dvostranog izvještaja na lijevu stranu unosile pozicije aktive te bi se na desnoj strani unosile pozicije pasive. Veću informativnu snagu i kvalitetniju analizu financijskih izvještaja omogućuje dvostrani izvještaj te je on stoga pogodniji za korištenje (Žager, Žager, 1999).

Sam redosljed unošenja bilančnih pozicija ovisi o određenim kriterijima pa se tako pozicije aktive unose prema kriterijima funkcionalnosti i likvidnosti (unovčivosti), dok se pozicije pasive unose prema kriterijima namjene i ročnosti (dospijeća).

Tablica 3 - Kriteriji sistematizacije pozicija aktive i pasive

AKTIVA	PASIVA
Funkcionalnost	Namjena
Likvidnost	Ročnost
– opadajuća	– opadajuća
– rastuća	– rastuća

Izvor: Žager, Žager (1999)

Što se tiče kriterija funkcionalnosti, on zahtjeva da se u aktivni prvo unose sve pozicije iste funkcionalne skupine (npr. prvo sve pozicije kratkotrajne imovine, pa zatim sve pozicije dugotrajne imovine). Unošenje pozicija prema kriteriju funkcionalnosti ovisno je o kriteriju likvidnosti, pa tako ukoliko se radi o opadajućoj likvidnosti najprije se unosi najlikvidniji oblik imovine (novac), pa zatim svi oblici kratkotrajne imovine i na kraju svi oblici dugotrajne imovine. Kod rastuće likvidnosti obrnuta je situacija pa se tako najprije unose najnelikvidniji oblici dugotrajne imovine te nakon toga oblici kratkotrajne imovine s novcem kao zadnjom pozicijom koja se unosi (Žager, Žager, 1999).

Kao što je već navedeno ranije, pozicije pasive se unose prema kriterijima namjene i ročnosti. Kriterij ročnosti veže se uz osnovno pravilo financiranja imovine, a to je da se kratkotrajna imovina financira iz kratkoročnih i dijela dugoročnih izvora, dok se dugotrajna imovina isključivo financira iz dugoročnih i trajnih izvora. Što se kriterija ročnosti tiče, on zahtjeva da se pozicije pasive unose prema roku dospijeća. Kriteriji unosa pozicija aktive i pasive su usklađeni pa tako ukoliko se pozicije aktive unose po kriteriju opadajuće likvidnosti, pozicije pasive se u tom slučaju unose prema kriteriju rastuće ročnosti, i obrnuto (Žager, Žager, 1999).

2.5.3. Bilančna ravnoteža

S obzirom na to da bilanca prikazuje imovinu poduzeća s dva različita aspekta, to upućuje i na nužnost postojanja vrijednosne jednakosti, odnosno bilančne ravnoteže između aktive i pasive. Prema Žager i Žager (1999), temeljna bilančna ravnoteža opisuje se formulom:

AKTIVA = PASIVA

IMOVINA = OBVEZE + KAPITAL

2.5.4. Vrste bilanci

Žager i Žager (1999) navode različite vrste bilanci:

- početna bilanca,
- zaključna bilanca,
- pokusna bilanca,
- konsolidirana bilanca,
- zbrojna bilanca,
- diobena i fuzijska bilanca,
- sanacijska bilanca,
- likvidacijska bilanca itd.

Početna bilanca vrsta je bilance koja se sastavlja u trenutku pokretanja poslovanja poduzeća. Što se tiče zaključne bilance, ona se sastavlja prilikom obračuna poslovanja proteklog obračunskog razdoblja, i to na kraju godine, najčešće 31. prosinca, a ujedno predstavlja i početnu bilancu na datum 1. siječnja novog obračunskog razdoblja. Diobena bilanca sastavlja se prilikom razdvajanja dvaju ili više zasebnih poduzeća, dok se fuzijska bilanca sastavlja prilikom integriranja dvaju ili više poduzeća u jedno novo poduzeće. Što se tiče sanacijske bilance, ona se kao što samo ime govori, sastavlja prilikom sanacije (ozdravljenja) poduzeća. I za kraj, tu je još likvidacijska bilanca koja se sastavlja ukoliko postupak sanacije poduzeća ne uspije i dođe do stečajnog postupka. U likvidacijskoj bilanci prikazana je vrijednost imovine u postupku stečaja (Žager, Žager, 1999).

2.6. Račun dobiti i gubitka

Račun dobiti i gubitka je prikaz prihoda, rashoda i financijskog rezultata u određenom vremenskom razdoblju. Pokazuje profitabilnost poslovanja poduzeća tijekom nekog vremenskog razdoblja (Vidučić, 2012).

Obavljanjem poslovnih aktivnosti nastaju promjene na imovini poduzeća. U tom poslovnom procesu, vrijednosti kojima raspolaže poduzeće cirkuliraju, mijenjaju svoje oblike i karakteristike. Pritom dolazi do transformacije jednog oblika imovine u drugi. Te transformacije ne događaju se same od sebe već zahvaljujući aktivnostima osoba zaposlenih u poduzeću. Da bi se sredstva transformirala iz jednog oblika u drugi, potrebno je uložiti rad kao i određena sredstva. Računovodstvo upravo prati ta ulaganja u poslovne procese kao i rezultate, odnosno učinke koji iz njih proizlaze. U vezi s odvijanjem poslovnih procesa, odnosno u vezi s promjenama na imovini i izvorima imovine nastaju i prihodi i rashodi. Prihode i rashode se prema Međunarodnim računovodstvenim standardima može promatrati s obzirom na to kako utječu na povećanje odnosno smanjenje ekonomske koristi, pa tako možemo reći kako su prihodi zapravo posljedica povećanja imovine ili smanjenja obveza, dok su rashodi ustvari posljedica smanjenja imovine ili povećanja obveza (Žager, Žager, 1999).

Tablica 4 - Nastanak prihoda i rashoda

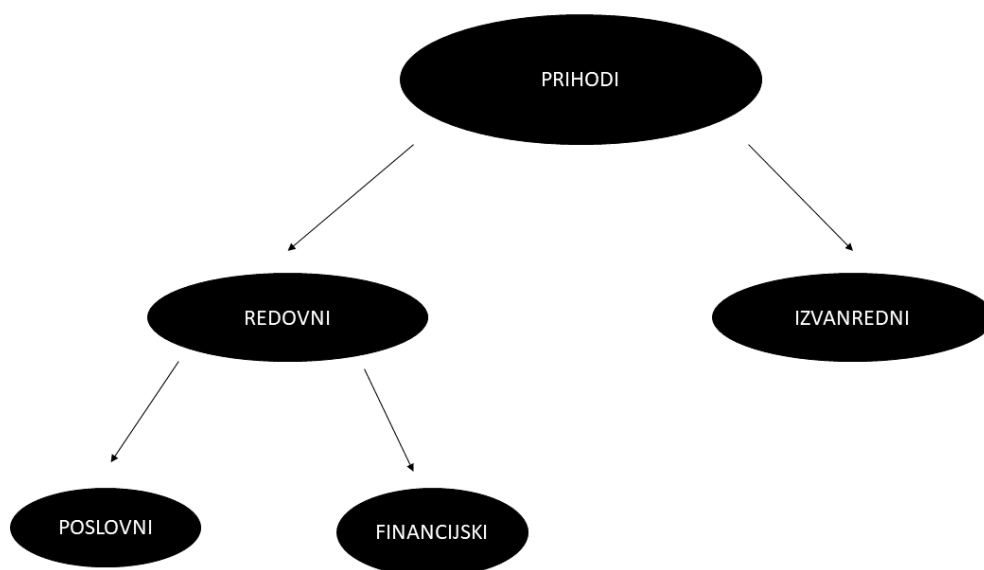
KATEGORIJA	PRIHODI	RASHODI
Imovina	Povećanje (+)	Smanjenje (-)
Obveze	Smanjenje (-)	Povećanje (+)

Izvor: Žager, Žager (1999)

Prema Žager i Žager (1999) za prihode se može reći kako predstavljaju prodajne vrijednosti poslovnih učinaka kao i sve druge oblike dobivenih naknada te druge oblike povećanja imovine ili smanjenja obveza koji kao krajnji efekt donose povećanje financijskog rezultata.

Prema ZOR-u prihode i rashode se može podijeliti na redovne, tj. one koji nastaju kao posljedica redovitog poslovanja (poslovne i financijske) i izvanredne (Vidučić, 2012).

Slika 6 - Struktura prihoda

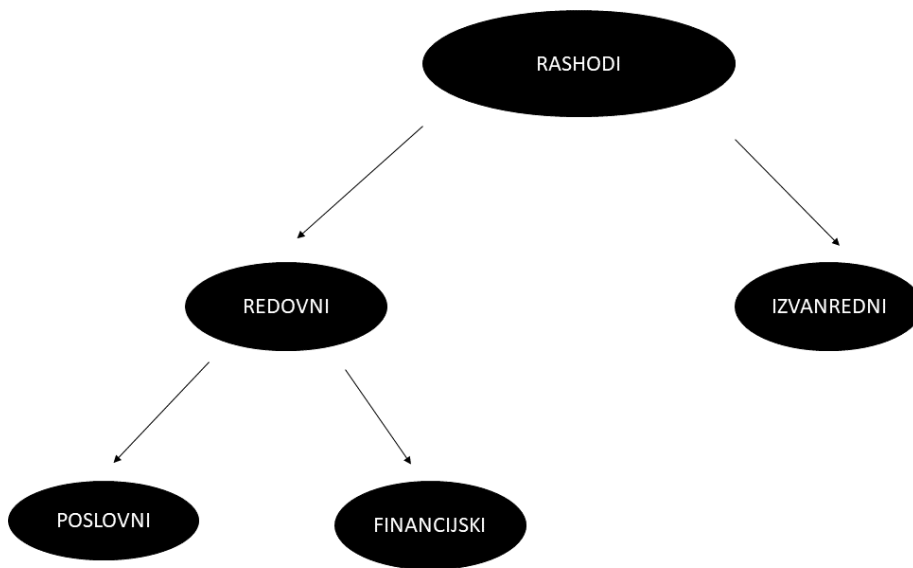
Izvor: Žager, Žager (1999)

Što se tiče redovnih prihoda, oni su najčešće vezani za prodaju proizvoda, prodaju trgovačke robe ili pružanje usluga. Financijski prihodi odnose se na plasiranje viška raspoloživog novca. Najčešći primjeri su ulaganja u dionice ili obveznice, kao i razne posudbe novca s ciljem očekivanja određenih naknada u obliku kamata ili dividendi koje zapravo predstavljaju financijski prihod. S druge strane, u izvanredne prihode ubrajaju se iznenadni, neočekivani i neplanirani prihodi poput prodaje dugotrajne imovine, inventurnih viškova i dr. (Žager, Žager, 1999).

Kad je riječ o rashodima, Žager i Žager (1999) navode kako oni predstavljaju negativan čimbenik financijskog rezultata. Nastaju najčešće kao posljedica smanjivanja imovine ili povećanja obveza, a utječu na smanjenje kapitala (glavnice) poduzeća.

Slika 7 - Struktura rashoda

Izvor: Žager, Žager (1999)

Poput poslovnih prihoda, također i poslovni rashodi nastaju obavljanjem osnovne djelatnosti poduzeća. Financijski rashodi vezani su uglavnom uz korištenje tuđih novčanih sredstava, a neki od primjera financijskih rashoda su kamate za korištena tuđa sredstva, negativne tečajne razlike i sl. Što se izvanrednih rashoda tiče, u ovu skupinu ubrajaju se nepredviđeni rashodi poput otuđenja imovine, kazni, šteta i dr., koji smanjuju imovinu ili povećavaju obveze poduzeća (Žager, Žager, 1999).

Temeljna jednadžba računa dobiti i gubitka prema Žager i Žager (1999) glasi:

$\text{PRIHODI} - \text{RASHODI} = \text{FINANCIJSKI REZULTAT}$ $\text{PRIHODI} > \text{RASHODI} \rightarrow \text{DOBIT}$ $\text{PRIHODI} < \text{RASHODI} \rightarrow \text{GUBITAK}$

Tablica 5 - Račun dobiti i gubitka

RAČUN DOBITI I GUBITKA za razdoblje 1.1. - 31.12.	
I.	POSLOVNI PRIHODI
II.	POSLOVNI RASHODI
III.	FINANCIJSKI PRIHODI

IV.	FINANCIJSKI RASHODI
V.	UDIO U DOBITI OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM
VI.	UDIO U DOBITI OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA
VII.	UDIO U GUBITKU OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM
VIII.	UDIO U GUBITKU OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA
IX.	UKUPNI PRIHODI
X.	UKUPNI RASHODI
XI.	DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA
XII.	POREZ NA DOBIT
XIII.	DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA

Izvor: obrada autora prema Pravilniku o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja, NN 95/2016

2.7. Izvještaj o novčanom toku

Izvještaj o novčanom toku je dinamički izvještaj koji daje informacije o primljenom i danom novcu poduzetnika u određenom poslovnom razdoblju, koje je najčešće jednako kalendarskoj godini (Bešvir, 2008). S obzirom da novac predstavlja važnu ekonomsku kategoriju i jedan od najvažnijih čimbenika u poslovanju svakog poduzeća, dionike poduzeća zanimaju načini pribavljanja novca te načini trošenja istog. Upravo te, za dionike „ključne“ informacije pruža izvještaj o novčanom toku koji zajedno s ostalim temeljnim financijskim izvještajima daje pravu sliku „zdravstvenog stanja“ poduzeća (Žager, Žager, 1999).

Izvještaj o novčanom toku, prema Žager i Žager (1999), pruža podatke o primicima i izdacima novca, kao i njihovoj razlici, tj. čistom novčanom toku. Iz tog proizlazi da su osnovni elementi izvještaja o novčanom toku primici i izdaci novca. Da bi se došlo do informacije koliko je poduzeće sposobno stvarati novac iz redovnih, osnovnih aktivnosti i je li to dovoljno za normalnu aktivnost, primici i izdaci novca selektiraju se i u izvještaju prikazuju kao dio poslovne, investicijske ili financijske aktivnosti.

Radi lakšeg razumijevanja izvještaja važno je prikazati osnovne kategorije koje uzrokuju promjene na novcu i od kojih zavisi njegova veličina. Raščlanjivanjem potrebnih dijelova imovine i izvora imovine (obveza i kapitala) dolazi se do osnovnih parametara od kojih zavisi iznos novca kao i promjene na novcu (Žager, Žager, 1999).

$$\Delta N = \Delta O + \Delta K - \Delta KI' - \Delta DI$$

Iz ove jednadžbe možemo zaključiti kako se novac povećava, tj. primici novca nastaju uslijed povećanja obveza i povećanja kapitala, uz istovremeno smanjenje ostale nenovčane imovine, dok je obrnuta situacija u slučaju smanjenja novca, tj. izdataka novca.

Tablica 6 - Priljevi i odljevi imovine

PRILJEVI IMOVINE	ODLJEVI IMOVINE
– povećanje obveza	– smanjenje obveza
– povećanje kapitala	– smanjenje kapitala
– smanjenje nenovčane imovine	– povećanje nenovčane imovine

Izvor: Žager, Žager (1999)

Izvještaj o novčanom toku primitke i izdatke novca klasificira u tri skupine, i to kao primitke i izdatke iz (Žager, Žager, 1999):

- poslovnih aktivnosti
- investicijskih aktivnosti
- financijskih aktivnosti

Poslovne aktivnosti, kako navode Žager i Žager (1999), predstavljaju glavne aktivnosti poduzeća, njima poduzeće ostvaruje prihode te su one zapravo čimbenik koji najviše utječe na financijski rezultat poduzeća, pozitivan (dobit) ili negativan (gubitak). Najčešći primjeri primitaka i izdataka iz poslovnih aktivnosti su:

- novčani primici po osnovi prodaje robe ili pružanja usluga,
- novčani izdaci dobavljačima za isporučenu robu ili usluge i sl.

Što se investicijskih aktivnosti tiče, Žager i Žager (1999) ih opisuju kao one koje su uglavnom vezane uz promjene na dugotrajnoj imovini, a neki od najčešćih primitaka i izdataka iz investicijskih aktivnosti su:

- novčani primici od prodaje nekretnina, opreme, postrojenja i druge materijalne, kao i nematerijalne imovine,
- novčani izdaci za nabavu nekretnina, opreme i druge materijalne i nematerijalne imovine i sl.

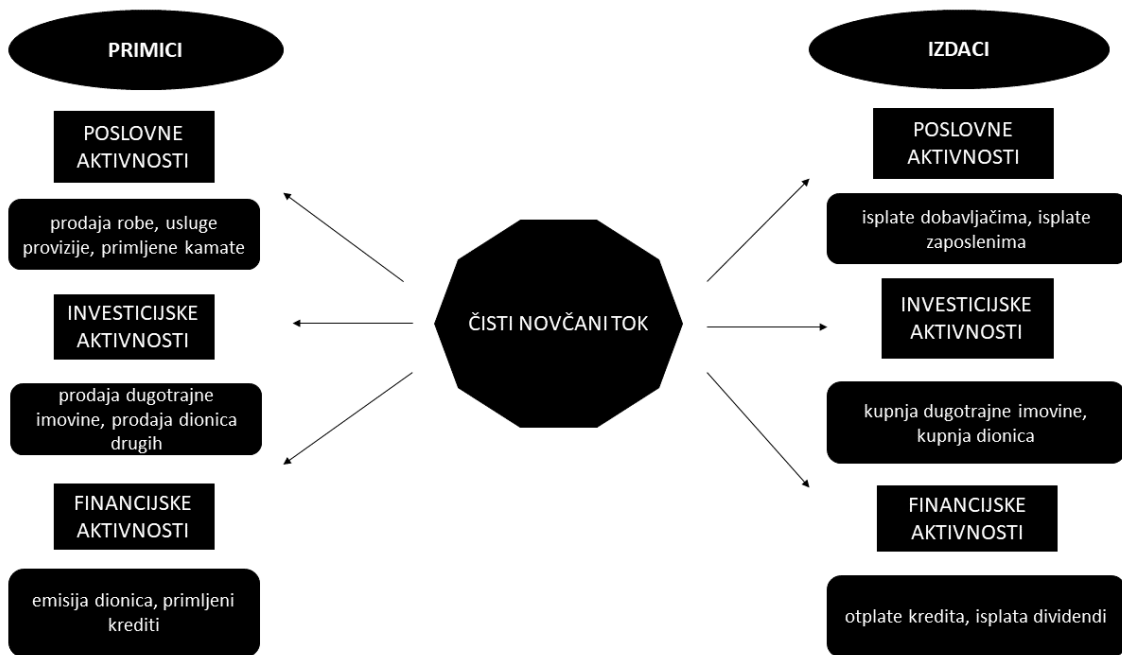
Treću skupinu čine financijske aktivnosti koje su vezane uz postupak financiranja poslovanja poduzeća. Provođenje financijskih aktivnosti neposredno utječe na promjenu

iznosa, kao i strukturu izvora imovine (obveza i kapitala). U ovu skupinu ubrajaju se primici i izdaci poput (Žager, Žager, 1999):

- novčanih primitaka od emisije dionica,
- novčanih izdataka za dividende, kamate i sl.

Provođenjem navedenog postupka, poduzeće stvara kvalitetnu podlogu za ocjenu financijskog položaja, ali što je još važnije omogućava kvalitetnu i realnu procjenu budućih novčanih tokova. Jednostavno rečeno, računajući čisti (neto) novčani tok, oduzimajući ukupne novčane izdatke od ukupnih novčanih primitaka, poduzeće nastoji utvrditi prima li više novca ili ga više troši (Žager, Žager, 1999).

Slika 8 - Shema novčanog toka

Izvor: Žager, Žager (1999)

Što se tiče sastavljanja izvještaja o novčanom toku, postoje dva načina sastavljanja novčanog toka sistematiziranog na poslovne, investicijske i financijske aktivnosti:

- a) po direktnoj metodi
- b) po indirektnoj metodi

Direktna metoda temelji se na prikazu ukupnih primitaka i ukupnih izdataka novca razvrstanih po aktivnostima – poslovnim, investicijskim i financijskim, dok se kod indirektno

metode poslovne aktivnosti ne prikazuje kao bruto primitke i bruto izdatke novca, već se neto dobit ili gubitak usklađuje za učinke transakcija nenovčane prirode (Žager, Žager, 1999).

Tablica 7 - Izvještaj o novčanom toku (direktna metoda)

IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU za razdoblje 1.1. – 31.12.
A POSLOVNE AKTIVNOSTI
1. Primici iz poslovnih aktivnosti
2. Izdaci iz poslovni aktivnosti
3. Čisti novčani tok iz poslovnih aktivnosti
B INVESTICIJSKE AKTIVNOSTI
1. Primici iz investicijskih aktivnosti
2. Izdaci iz investicijskih aktivnosti
3. Čisti novčani tok iz investicijskih aktivnosti
C FINANCIJSKE AKTIVNOSTI
1. Primici iz financijskih aktivnosti
2. Izdaci iz financijskih aktivnosti
3. Čisti novčani tok iz financijskih aktivnosti
D UKUPNO ČISTI NOVČANI TOK
E NOVAC NA POČETKU RAZDOBLJA
F NOVAC NA KRAJU RAZDOBLJA

Izvor: Žager, Žager (1999)

2.8. Izvještaj o promjeni glavnice

Izvještaj o promjeni glavnice daje informacije o svim promjenama kapitala tijekom financijske godine, tj. obračunskog razdoblja. Promjene kapitala tijekom poslovne godine mogu biti: povećanje ili smanjenje upisanoga kapitala, povećanje ili smanjenje rezervi, povećanje ili smanjenje zadržanih dobitaka ili prenesenih gubitaka te dobitak financijske godine koji povećava kapital ili gubitak financijske godine koji smanjuje kapital (Žager, Žager, 1999).

Brkanić (2000), kako je navedeno u radu Vidučić (2012), objašnjava kako izvještaj o promjeni glavnice daje informacije o ispravicima temeljnih pogrešaka te o učincima promjena računovodstvenih politika, a svrha izvješća je dati prikaz promjene neto vrijednosti poduzeća, tj. bogatstva dioničara, pri čemu se u bilješci navodi uzrok rasta/pada glavnice.

2.9. Bilješke uz financijske izvještaje

Bilješke uz financijske izvještaje predstavljaju detaljniju dopunu i razradu podataka iz bilance, računa dobiti i gubitka i izvještaja o novčanom toku. One naime trebaju pratiti razradu podataka u pojedinim izvještajima radi smislene prezentacije ključnih informacija. Bilješke se svode na dvije osnovne grupe bilješki: one koje objašnjavaju računovodstvene politike koje su primijenjene u izradi izvještaja, te ostale podatke koji su važni za razumijevanje izvještaja (Vidučić, 2012). Bilješke trebaju sadržavati sve one informacije koje se ne vide direktno iz temeljnih izvještaja, a neophodne su za njihovo razumijevanje i ocjenu poslovanja. Sastavljanje i prezentiranje dodatnih informacija u formi bilješki pridonosi kvaliteti i upotrebljivosti računovodstvenih informacija (Žager, Žager, 1999).

3. Pokazatelji analize financijskih izvještaja

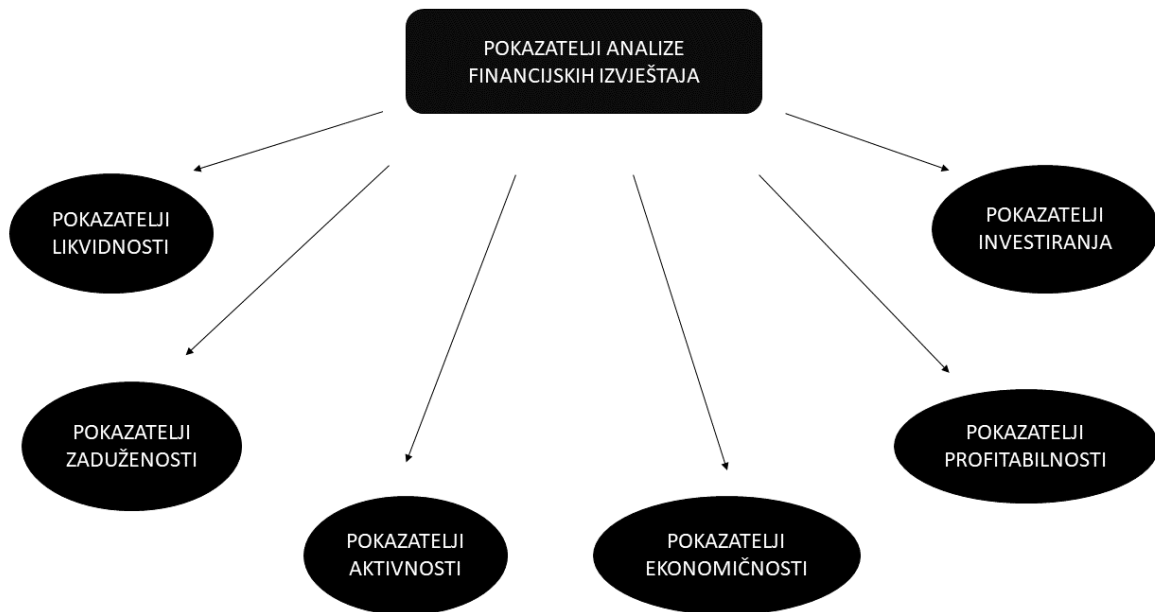
Instrumenti koji su nam potrebni za provođenje tehnike financijske analize su financijski pokazatelji koji odražavaju kvalitetu određene ekonomske pojave koja se želi promatrati i analizirati. Financijski pokazatelji formiraju se na način da se u odnos stave neke ekonomske veličine odnosno kategorije iz temeljnih financijskih izvještaja. Rezultirajuća vrijednost financijskih pokazatelja u sljedećoj iteraciji komparira se s različitim standardiziranim veličinama kako bi se moglo zaključiti o intenzitetu i smjeru kretanja promatranih ekonomskih veličina te na temelju toga definirati konkretna financijska situacija poduzeća (Santini, 2013).

Analiza putem pokazatelja jedna je od najčešće korištenih analiza financijskih izvješća. Predstavlja prvu fazu financijske analize. Povezivanjem stavki iz jednog i/ili dvaju izvješća, odnosno knjigovodstvenih i/ili tržišnih podataka, ona pokazuje povezanost između računa u financijskim izvješćima i omogućuje vrednovanje financijskog stanja i poslovanja poduzeća. S obzirom na to koji segment financijskog stanja/performance poslovanja poduzeća analiziraju, financijske pokazatelje možemo podijeliti na (Vidučić, 2012):

1. pokazatelje likvidnosti
2. pokazatelje zaduženosti
3. pokazatelje aktivnosti
4. pokazatelje ekonomičnosti
5. pokazatelje profitabilnosti

6. pokazatelje investiranja

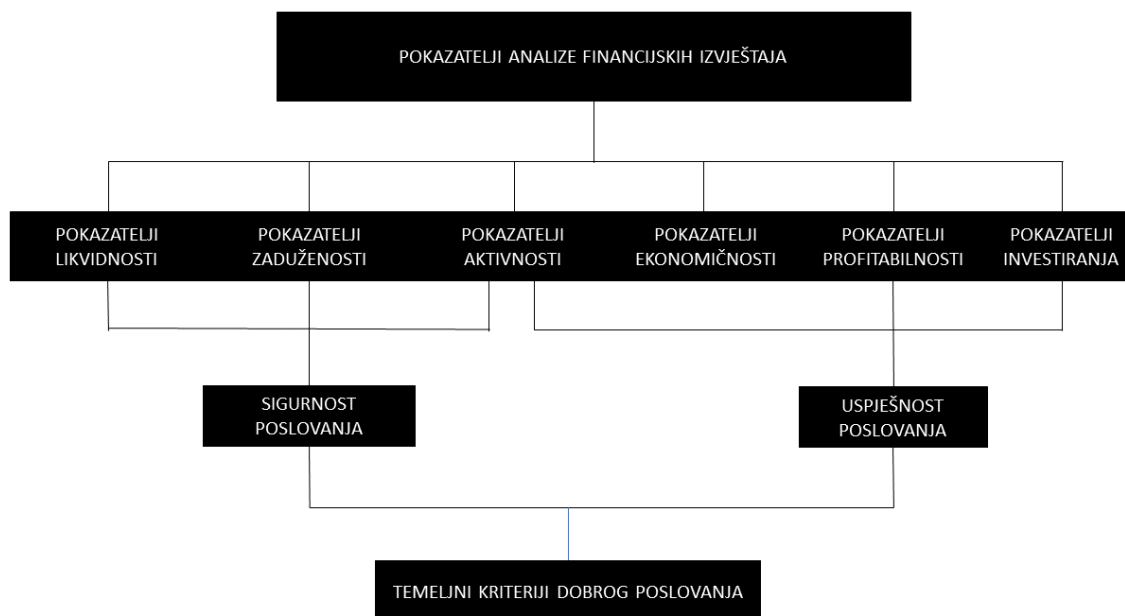
Slika 9 - Temeljne skupine pokazatelja analize financijskih izvještaja

Izvor: Žager, Žager (1999)

Da bi se poslovanje poduzeća moglo okarakterizirati kao dobro, tj. kvalitetno i uspješno, potrebno je zadovoljiti/ispuniti dva kriterija – kriterij sigurnosti te kriterij uspješnosti (efikasnosti). Što se tiče kriterija sigurnosti, njegovo ispunjenje/neispunjenje određuju pokazatelji likvidnosti i zaduženosti, dok kriterij uspješnosti (efikasnosti) određuju pokazatelji ekonomičnosti, profitabilnosti i investiranja. Pokazatelji aktivnosti ujedno obuhvaćaju oba kriterija te su važan čimbenik u analizi, kako sigurnosti poslovanja, tako i uspješnosti, tj. efikasnosti poslovanja (Žager, Žager, 1999).

Slika 10 - Povezanost pokazatelja analize financijskih izvještaja i temeljnih kriterija dobrog poslovanja

Izvor: Žager, Žager (1999)

3.1. Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti pokazuju sposobnost podmirenja dospjelih tekućih obveza (obveza unutar godinu dana). Najvažniji pokazatelji ove skupine financijskih pokazatelja su koeficijent trenutne likvidnosti, koeficijent ubrzane likvidnosti, koeficijent tekuće likvidnosti te koeficijent financijske stabilnosti. Što se tiče vrijednosti samih pokazatelja, poželjno je da one budu veće, budući da veća vrijednost pokazatelja likvidnosti ukazuje na veću vjerojatnost i sposobnost poduzeća da svoje tekuće (kratkoročne) obveze podmire u roku (Vukoja, 2014).

Jedan od primarnih podataka za menadžere jest pokazatelj likvidnosti. Nelikvidnost na duže razdoblje vodi ka insolventnosti, pa i do propasti ako se na vrijeme ne poduzmu mjere za poboljšanje likvidnosti (Tintor, 2020).

Koeficijent trenutne likvidnosti ukazuje na sposobnost društva za trenutačno podmirenje obveza. Računa se dijeljenjem novca s kratkoročnim obvezama, što ukazuje na to koliko je poduzeće sposobno podmiriti dospjele kratkoročne obveze iz raspoloživih novčanih sredstava. Što se tiče vrijednosti koeficijenta trenutne likvidnosti, ona ne bi trebala biti manja od 0,1 (<https://alphacapitalis.com/2018/02/19/financijski-omjeri-i-indikatori-likvidnost-zaduzenost-aktivnost/>).

$$\text{Koeficijent trenutne likvidnosti} = \frac{\text{novac}}{\text{kratkoročne obveze}}$$

Koeficijent ubrzane likvidnosti ukazuje na to u kojoj mjeri poduzeće uspijeva podmiriti kratkoročne obveze koristeći svoju najlikvidniju imovinu, tj. koliko je poduzeće sposobno u kratkom roku pribaviti potrebnu količinu novca (Vidučić, 2012).

Ovaj pokazatelj bi trebao iznositi minimalno 1 ili više, odnosno tekuće obveze ne bi smjele biti veće od zbroja iznosa novca i potraživanja, premda ima izuzetaka, ovisno o industriji. (Vukoja, 2014).

$$\text{Koeficijent ubrzane likvidnosti} = \frac{\text{novac} + \text{kratkotrajna potraživanja}}{\text{kratkoročne obveze}}$$

Kad je riječ o koeficijentu tekuće likvidnosti, on predstavlja najbolji pojedinačni indikator likvidnosti. Računa se dijeljenjem kratkotrajne imovine s kratkoročnim obvezama, a premda ne postoje opće usvojene razine financijskih pokazatelja, imajuću u vidu kako se on računa, preporuča se da bi trebao iznositi najmanje 2 kako poduzeće ne bi zapalo u probleme nelikvidnosti. Previsoki pokazatelj upućuje na slabo upravljanje kratkotrajnom imovinom, nekurentne zalihe ili pak slabo korištenje kratkoročnih kredita. Niski pokazatelj može upućivati na to da je potrebno povećati ulaganje u neki od oblika kratkotrajne imovine, ili da neki od oblika kratkoročnih obveza treba reducirati (Vidučić, 2012).

$$\text{Koeficijent tekuće likvidnosti} = \frac{\text{kratkotrajna imovina}}{\text{kratkoročne obveze}}$$

Koeficijent financijske stabilnosti računa se kao omjer dugotrajne imovine i zbroja kapitala te dugoročnih obveza. Poželjno je da vrijednost ovog pokazatelja bude 1 ili manja od 1 jer što je vrijednost ovog pokazatelja manja, to je likvidnost i financijska stabilnost veća, tj. povećava se učešće radnog kapitala (<https://alphacapitalis.com/2018/02/19/financijski-omjeri-i-indikatori-likvidnost-zaduzenost-aktivnost/>).

$$\text{Koeficijent financijske stabilnosti} = \frac{\text{dugotrajna imovina}}{\text{kapital+dugoročne obveze}}$$

3.2. Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji zaduženosti koriste se za procjenu financijskog rizika poduzeća, odnosno pokazatelji mjere stupanj zaduženosti poduzeća. U analizi zaduženosti važne su dvije vrste pokazatelja zaduženosti (Vidučić, 2012):

1) Pokazatelji na temelju stavljanja u omjer računa bilance radi utvrđivanja razmjera u kojem se imovina financirala posuđenim sredstvima (pokazatelji statičke zaduženosti)

2) Pokazatelji na temelju računa bilance uspjeha radi utvrđivanja koliko su puta fiksne naknade pokrivene dobitkom (pokazatelji dinamičke zaduženosti)

U skupinu pokazatelja statičke zaduženosti ubrajaju se koeficijent zaduženosti, koeficijent vlastitog financiranja i koeficijent financiranja koji pokazuju koliki je postotak imovine poduzeća financiran iz vlastitih, a koliki iz tuđih izvora. Što se tiče pokazatelja dinamičke zaduženosti, oni dug promatraju s aspekta mogućnosti njegova podmirenja, a razlikuju se od pokazatelja statičke zaduženosti po tome što se, osim po podacima iz bilance, formiraju i po podacima iz računa dobiti i gubitka. Skupinu pokazatelja dinamičke zaduženosti čine pokriće troškova kamata te faktor zaduženosti. Što se tiče stupnjeva pokrića I. i II., oni pokazuju pokriće dugotrajne imovine kapitalom, tj. kapitalom uvećanim za dugoročne obveze (Žager, Žager, 1999).

Koeficijent zaduženosti pokazuje u kojoj mjeri poduzeće koristi zaduživanje kao oblik financiranja, odnosno koliki je postotak imovine poduzeća pribavljen zaduživanjem. Što je veći odnos duga i imovine, veći je financijski rizik, a što je taj odnos manji, manji je i financijski rizik. U pravilu bi vrijednost koeficijenta zaduženosti trebala biti 0,5 ili manja (Vukoja, 2014).

$$\text{Koeficijent zaduženosti} = \frac{\text{ukupne obveze}}{\text{ukupna imovina}}$$

Umjesto koeficijenta zaduženosti često se koristi i pokazatelj odnosa između vlasničke glavnice i ukupne imovine. Budući da je ovaj koeficijent suprotan koeficijentu zaduženosti i on bi, iz iskustva trebao iznositi 0,5. Međutim koeficijent zaduženosti trebao bi biti jednak ili manji od 0,5, dok koeficijent vlastitog financiranja treba biti jednak ili veći od 0,5 (Bolfek, Knežević, Stanić, 2012).

$$\text{Koeficijent vlastitog financiranja} = \frac{\text{kapital (glavnica)}}{\text{ukupna imovina}}$$

Koeficijent financiranja predstavlja jedan od najznačajnijih pokazatelja zaduženosti koji govori kolika je rizičnost ulaganja u određeno poduzeće. Računa se dijeljenjem ukupnih obveza s kapitalom (glavnicom). Prema konzervativnom pristupu trebao bi iznositi 1:1, no u današnjim suvremenim uvjetima poslovanja odstupa se pomalo od tako definiranog odnosa: sve veći naglasak se pridaje rezultatima koji se postižu ukupnim kapitalom, tj. trajnoj snazi prihoda. U tom kontekstu tolerira se veća zaduženost poduzeća i pomiče se odnos vlastitog i tuđeg kapitala

prema omjeru 30:70, a u mnogim bankama to predstavlja granicu kreditne sposobnosti poduzeća (Vukoja, 2014).

$$\text{Koeficijent financiranja} = \frac{\text{ukupne obveze}}{\text{kapital (glavnica)}}$$

Pokriće troškova kamata je koeficijent koji se dobije stavljanjem u odnos dobiti prije poreza i kamata. Na temelju ovog pokazatelja može se procijeniti sposobnost poduzeća da vrati glavnicu duga i plati kamatu. Drugim riječima, pokriće troškova kamata pokazatelj je koji će nam reći je li ostvareni bruto dobitak dovoljan za podmirenje kamata. Ovaj bi pokazatelj trebao biti veći od 1. Ako je jednak 1, to upućuje na činjenicu da će dobitak prije oporezivanja biti nula i to je upozorenje kreditorima da ulaze u veliki rizik nemogućnosti naplate svojih kamata. Iz ovoga proizlazi da su kreditori sigurniji za naplatu svojih kamata što je koeficijent pokrića kamata veći od 1 (Bolfek, Knežević, Stanić, 2012).

$$\text{Pokriće troškova kamata} = \frac{\text{EBIT}}{\text{trošak kamata}}$$

Faktor zaduženosti razmatra mogućnost podmirenja obveza, odnosno pokazuje koliko bi godina trebalo uz postojeće uvjete poslovanja i ostvarivanja dobiti da poduzeće podmiri svoje ukupne obveze. Promatrano s aspekta sigurnosti poslovanja poduzeća podrazumijeva se da manji faktor zaduženosti znači veću sigurnost i obrnuto. Kontrolna mjera za ovaj pokazatelj je 5 godina. To znači, ako poduzeće može podmiriti sve svoje obveze unutar 5 godina ono je solventno i nije prezaduženo (Vukoja, 2014).

$$\text{Faktor zaduženosti} = \frac{\text{ukupne obveze}}{\text{neto dobit+amortizacija}}$$

Stupanj pokrića I – Zlatno bankarsko pravilo – nalaže ročnu usklađenost dijelova aktive i pasive, odnosno zahtjeva financiranje dugotrajne imovine iz dugoročnih izvora, bilo vlastitih (temeljni kapital, pričuve...) ili tuđih (bankarski krediti). Vrijednost ovog pokazatelja ne bi trebala prelaziti vrijednost 1. Što je vrijednost niža od 1, to je pokazatelj bolji (Vukoja, 2014).

$$\text{Stupanj pokrića I} = \frac{\text{vlastiti kapital (glavnica)}}{\text{dugotrajna imovina}}$$

Vrijednost stupnja pokrića II trebala bi biti veća od 1 jer je poznato da dio dugoročnih izvora, zbog održavanja likvidnosti, mora biti iskorišten za financiranje kratkotrajne imovine (Žager, Žager, 1999).

$$\text{Stupanj pokrića II} = \frac{\text{vlastiti kapital (glavnica)} + \text{dugoročne obveze}}{\text{dugotrajna imovina}}$$

3.3. Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti (pokazatelji menadžmenta imovine) koriste se za ocjenu efikasnosti kojom se upravlja imovinom poduzeća za generiranje dane razine prodaje, tj. ocjenu njene poslovne efikasnosti. Ako poduzeće koristi previše kratkotrajne i dugotrajne imovine, moglo je ostvariti veću profitabilnost da je sredstva vezana u imovini upotrijebilo na drugi način. Neefikasna upotreba nameće, naime, dodatne financijske troškove, vodi nižoj profitabilnosti kapitala i može izazvati preuzimanje poduzeća s ciljem restrukturiranja prodaje. Ako je pak razina imovine preniska, povećanjem ulaganja u imovinu moguće je povećati kvalitetu proizvoda ili efikasnost procesa proizvodnje (Vidučić, 2012).

Grupa financijskih pokazatelja aktivnosti sastoji se od koeficijenata obrtaja i dana vezivanja. Koeficijenti obrtaja pokazuju efikasnost korištenja pojedinih oblika imovine odnosno broj obrtaja dijela imovine u toku obračunskog razdoblja. Što su koeficijenti obrtaja veći, to je i efikasnije korištenje dijelova imovine čime se postižu i veći efekti likvidnosti poduzeća. Dani vezivanja pokazuju vrijeme cirkuliranja određenog oblika imovine u poduzeću odnosno mjere vrijeme zadržavanja materijalnih oblika dok oni ne prijeđu u novčani oblik. Što su dani vezivanja veći, to je i veće zadržavanje materijalnih oblika imovine u poduzeću čime je i manja likvidnost poduzeća (Santini, 2013).

Koeficijent obrta ukupne imovine stavlja u odnos financijske učinke te imovine (prihode) s njezinom ukupnom vrijednošću. Upućuje na brzinu cirkulacije imovine u poslovnom procesu. Što je taj koeficijent veći, to je veća brzina cirkulacije (tj. broja dana vezivanja imovine manji) (Vukoja, 2014).

$$\text{Koeficijent obrta ukupne imovine} = \frac{\text{ukupni prihod}}{\text{ukupna imovina}}$$

Koeficijent obrta kratkotrajne imovine pokazuje koliko puta se kratkotrajna imovina poduzeća obrne u tijeku jedne godine, odnosno mjeri relativnu efikasnost kojom poduzeće rabi kratkotrajnu imovinu za stvaranje prihoda.

$$\text{Koeficijent obrta kratkotrajne imovine} = \frac{\text{ukupni prihod}}{\text{kratkotrajna imovina}}$$

Koeficijent obrta dugotrajne imovine mjeri efikasnost poduzeća u korištenju opreme i postrojenja, povezujući prodaju i dugotrajnu imovinu poduzeća. Što se vrijednosti tiče, poželjno je postići što veću vrijednost budući da niski pokazatelj upućuje na moguće probleme u vezi marketinga, ili upućuje da poduzeće ima novija postrojenja i opremu i/ili neuposlene kapacitete ili investira radi udovoljavanja potreba procijenjene povećane prodaje (Vidučić, 2012).

$$\text{Koeficijent obrta dugotrajne imovine} = \frac{\text{ukupni prihod}}{\text{dugotrajna imovina}}$$

Koeficijent obrta potraživanja pokazuje koliko novčanih jedinica prodaje se može ostvariti s jednom kunom uloženom u potraživanja. Na temelju koeficijenta obrta potraživanja moguće je utvrditi prosječno trajanje naplate potraživanja (Vukoja, 2014).

$$\text{Koeficijent obrta potraživanja} = \frac{\text{prihodi od prodaje}}{\text{potraživanja}}$$

Trajanje naplate potraživanja u danima mjeri dužinu vremena potrebnog za pretvaranje prosječne prodaje u novac. Najčešće se računa na kvartalnoj, odnosno na godišnjoj osnovi, a što je vrijednost ovog pokazatelja niža, to je poduzeće uspješnije u naplati vlastitih potraživanja.

$$\text{Trajanje naplate potraživanja u danima} = \frac{365 \text{ dana}}{\text{koeficijent obrta potraživanja}}$$

3.4. Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti su takvi pokazatelji koji nam govore o odnosu ostvarenih prihoda i ostvarenih rashoda, odnosno mogli bismo reći da ovi pokazatelji pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda (Prdić, Tolušić, 1997).

Ekonomičnost ukupnog poslovanja daje informaciju o tome koliko kuna prihoda poduzeće stvara po jednoj kuni rashoda. Ekonomičnost ukupnog poslovanja trebala bi biti veća od 1 jer u svakom drugom slučaju poduzeće ostvaruje gubitak (Bešvir, 2008).

$$\text{Ekonomičnost ukupnog poslovanja} = \frac{\text{ukupni prihodi}}{\text{ukupni rashodi}}$$

Ekonomičnost poslovanja (prodaje) u odnos stavlja prihode od prodaje i rashode od prodaje te predstavlja važan indikator koji prikazuje ostvaruje li poduzeće više prihoda iz poslovnih aktivnosti nego pripadajućih poslovnih rashoda, odnosno generira li društvo dobit iz redovitog poslovanja (EBIT). Viša je vrijednost ovog pokazatelja bolja jer tada poduzeće stvara više prihoda na svaku kunu rashoda. Kada je vrijednost pokazatelja ekonomičnosti poslovanja

(prodaje) veća od 1, poduzeće je ostvarilo pozitivan poslovni rezultat na EBIT razini rezultata, dok je u slučaju u kojem je ekonomičnost poslovanja (prodaje) manja od 1, poduzeće ostvarilo gubitak na EBIT razini (<https://www.fininfo.hr/Content/lessons/finpok2/13672.htm>).

$$\text{Ekonomičnost poslovanja (prodaje)} = \frac{\text{prihodi od prodaje}}{\text{rashodi prodaje}}$$

Ekonomičnost financiranja pokazuje odnos financijskih prihoda i financijskih rashoda. U slučaju kada je ekonomičnost financijskih aktivnosti veća od 1, poduzeće ostvaruje više financijskih prihoda od financijskih rashoda. Smanjenje vrijednosti ovog pokazatelja u odnosu na prethodna razdoblja može ukazivati na rast zaduženosti poduzeća, odnosno na povećanje troška kamata (npr. zbog povećanog rizika) (<https://www.fininfo.hr/Content/lessons/finpok2/13672.htm>).

$$\text{Ekonomičnost financiranja} = \frac{\text{financijski prihodi}}{\text{financijski rashodi}}$$

3.5. Pokazatelji profitabilnosti

Pokazatelji profitabilnosti izražavaju snagu zarade poduzeća, odnosno pokazuju ukupni učinak likvidnosti, upravljanja imovinom i dugom na mogućnost ostvarenja profita. Profitabilnost se može mjeriti u odnosu na obujam prodaje (bruto i neto profitna marža) i u odnosu na ulaganja (profitabilnost imovine i profitabilnost vlastitog kapitala), a izražava se u postotku. Niska profitabilnost ukazuje na propast poduzeća u budućnosti (Vidučić, 2012).

Bruto marža profita stavlja u odnos dobit prije oporezivanja (bruto dobit) uvećanu za kamate s prihodima od prodaje poduzeća. Ona označuje udio bruto dobiti uvećanu za kamate s ukupnom prodajom poduzeća, te se može izraziti i postotno. Što je ona veća, poduzeće je uspješnije u ostvarivanju zarade (Vukoja, 2014).

$$\text{Bruto marža profita} = \frac{\text{dobit prije oporezivanja} + \text{rashodi od kamata}}{\text{ukupni prihodi}} \times 100$$

Neto marža profita prikazuje odnos između dobiti nakon oporezivanja (neto dobiti), uvećane za kamate i prihodima od prodaje poduzeća. Razlika između bruto i neto marže, profit je upravo u poreznom opterećenju u odnosu prema prihodima od prodaje. Neto marža profita je najprecizniji pokazatelj konačnih učinaka realiziranih poslova i pokazuje koliki postotak prihoda ostaje u vidu dobiti kojom se može slobodno raspolagati (Vukoja, 2014).

Neto profitna marža mjeri kolika se stopa neto dobitka ostvaruje za dioničare na jednu kunu prodaje. Niska neto profitna marža rezultat je (Vidučić, 2012):

1. relativno niskih cijena (kao odraz konkurentne pozicije poduzeća u industriji) i/ili
2. relativno visokih troškova u odnosu na ostvarenu prodaju.

$$\text{Neto marža profita} = \frac{\text{dobit nakon oporezivanja+rashodi od kamata}}{\text{ukupni prihodi}} \times 100$$

Pokazatelj povrata na ukupnu imovinu (ROA) pokazuje sposobnost poduzeća da korištenjem raspoložive imovine ostvari dobit, odnosno pokazuje koliko je lipa poduzeće ukupno zaradilo na svaku kunu imovine (Vukoja, 2014).

$$\text{Povrat na ukupnu imovinu (ROA)} = \frac{\text{neto dobit}}{\text{ukupna imovina}} \times 100$$

Pokazatelji rentabilnosti računaju se na temelju podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka. Pri utvrđivanju rentabilnosti imovine razlikuju se bruto i neto rentabilnost. I ovdje je, kao kod marža profita razlika u obuhvatu poreza u brojniku pokazatelja. Prema tome, razlika između ova dva pokazatelja ukazuje na relativno porezno opterećenje u odnosu na ukupnu imovinu (Žager, Žager, 1999).

$$\text{Bruto rentabilnost imovine} = \frac{\text{dobit prije oporezivanja+rashodi od kamata}}{\text{ukupna imovina}} \times 100$$

$$\text{Neto rentabilnost imovine} = \frac{\text{dobit nakon oporezivanja+rashodi od kamata}}{\text{ukupna imovina}} \times 100$$

Rentabilnost vlastitog kapitala pokazatelj je uspješnosti poslovanja koji se računa kao omjer neto dobiti i kapitala. Radi se o opsežnom indikatoru učinkovitosti poduzeća jer pruža naznaku koliko dobro menadžeri koriste uložena sredstva da bi ostvarili povrat (Ježovita, 2013). Kako je osnovni cilj poslovanja poduzeća povećanje vrijednosti za dioničare, ovaj pokazatelj je najbolja pojedinačna mjera uspješnosti poduzeća u ispunjenju tog cilja (Vidučić, 2012).

$$\text{Povrat na ukupni kapital (ROE)} = \frac{\text{neto dobit}}{\text{vlastiti kapital (glavnica)}} \times 100$$

3.6. Pokazatelji investiranja

Pokazatelji investiranja mjere uspješnost ulaganja u dionice poduzeća. Osim pokazatelja iz financijskih izvješća, za izračunavanje tih indikatora potrebne su i informacije o dionicama, posebice o broju dionica te njihovoj tržišnoj vrijednosti (Vukoja, 2014).

Dobit po dionici daje informaciju o tome koliko kuna dobiti poduzeće ostvaruje po jednoj dionici. Također predstavlja atraktivnost ulaganja u poduzeće, tj. sposobnost poduzeća da stvara dobit.

$$\text{Dobit po dionici (EPS)} = \frac{\text{neto dobit}}{\text{broj dionica}}$$

Što se tiče dividende po dionici, ona izražava iznos dividende koju će dioničari dobiti za svaku dionicu koju poduzeće posjeduje. U odnosu s dobiti po dionici, dividenda po dionici je manja jer se dio dobiti zadržava, no dividenda po dionici može biti veća od dobiti po dionici, a u tom slučaju dividende se isplaćuju iz zadržane dobiti (Vukoja, 2014).

$$\text{Dividenda po dionici (DPS)} = \frac{\text{dio neto dobiti za dividende}}{\text{broj dionica}}$$

Odnos isplate dividendi u omjer stavlja dividendu po dionici (DPR) i dobit po dionici (EPS). Vrijednost ovog pokazatelja u pravilu ne bi trebala prelaziti 1, a razlog tome leži u politici poslovanja prema kojoj se dio dobiti zadržava (Vukoja, 2014).

$$\text{Odnos isplate dividendi (DPR)} = \frac{\text{dividenda po dionici (DPS)}}{\text{dobit po dionici (EPS)}}$$

Odnos cijene i dobiti po dionici u omjer stavlja tržišnu cijenu dionica i dobit po dionici. Predstavlja jedan od najznačajnijih pokazatelja investiranja, a pruža informaciju o tome koliko je puta tržišna cijena dionice veća od dobiti po dionici. Što se same vrijednosti ovog pokazatelja tiče, poželjno je da odnos cijene i dobiti po dionici bude manji jer je u tom slučaju ulaganje u dionice isplativije (Žager, Žager, 1999).

$$\text{Odnos cijene i dobiti po dionici (P/E)} = \frac{\text{tržišna cijena dionice (PPS)}}{\text{dobit po dionici (EPS)}}$$

Ukupna rentabilnost dionice u omjer stavlja dobit po dionici i tržišnu cijenu dionice, pri čijem se izračunu kapital iskazuje po tržišnoj, a ne knjigovodstvenoj vrijednosti (Vukoja, 2014).

$$\text{Ukupna rentabilnost dionice} = \frac{\text{dobit po dionici (EPS)}}{\text{tržišna cijena dionice (PPS)}}$$

Dividendna rentabilnost dionice (prinos po dividendi) uz pokazatelj ukupne rentabilnosti dionice predstavlja najznačajniji pokazatelj investiranja. S gledišta poduzeća, poželjno je da pokazatelj prinosa po dividendi bude veći kako bi dionice poduzeća bile atraktivnije na burzi (Žager, Žager, 1999).

$$\text{Dividendna rentabilnost dionice} = \frac{\text{dividenda po dionici (DPS)}}{\text{tržišna cijena dionice (PPS)}}$$

4. Analiza poslovanja poduzeća Saponia d.d.

U ovom poglavlju provest će se analiza poslovanja poduzeća Saponia d.d. iz Osijeka. Predmet analize financijskih izvještaja bit će rezultati poslovanja tvrtke Saponia d.d. u periodu od 2018. do 2020. godine. U analizi će biti korišteni temeljni instrumenti i postupci analize financijskih izvještaja poput komparativnih i strukturnih financijskih izvještaja koji će omogućiti provedbu horizontalne odnosno vertikalne analize temeljnih financijskih izvještaja, u ovom konkretnom slučaju bilance te računa dobiti i gubitka. Također će se obraditi i analiza financijskih pokazatelja: likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti, profitabilnosti i investiranja.

4.1. Poduzeće Saponia d.d.

Saponia d. d. suvremeno je poduzeće izgrađeno na stogodišnjoj tradiciji i inventivnosti zaposlenika. Od obrtničke radionice za proizvodnju sapuna razvilo se do najvećeg proizvođača deterdženata i sredstava za pranje u kućanstvu u ovom dijelu Europe. Najbolji pokazatelj kvalitete i prepoznatljivosti poduzeća Saponia d.d. jesu njegovi mnogobrojni vrhunski brandovi poput Faks helizima, Nile, Rubela, Ornela, Likvija, Bioaktiva te Plavog Radiona koji su već godinama neizostavan dio mnogih kućanstava (www.saponia.hr/hr/o-nama/o-nama).

Slika 11 - Logo poduzeća Saponia d.d.

Izvor: www.saponia.hr/hr/

Kad je riječ o poslovanju, poduzeće Saponia d.d. orijentirano je na svakodnevno unaprjeđenje življenja razvijanjem kulture čistoće i zdravlja kao životnog stila, a sve u cilju postizanja pozicije vodeće deterdžentsko-toaletne industrije u regiji. Zahvaljujući inovativnim i superiornim proizvodima te korporacijskoj odgovornosti spram sveukupnog okruženja, poduzeće Saponia d.d. će, ne samo zadovoljavati potrebe svojih klijenata iznad njihovih očekivanja, već i osigurati prosperitet svojih zaposlenika, dioničara i okruženja u kojem djeluje (www.saponia.hr/hr/o-nama/o-nama).

4.2. Horizontalna analiza poduzeća Saponia d.d.

4.2.1. Komparativna bilanca za razdoblje od 2018. do 2020. godine

U 2019. godini došlo je do smanjenja bilance. Na strani aktive radi se o povećanju dugotrajne imovine od 8,4%, prvenstveno zahvaljujući povećanjima na pozicijama dugotrajne financijske imovine od 7,9% i odgođene porezne imovine od 72,5%, ali i smanjenju kratkotrajne imovine od 20,9% ponajprije zbog značajnog smanjenja na pozicijama potraživanja i kratkotrajne financijske imovine od 27,1, odnosno 99,9%. U 2020. godini došlo je do povećanja bilance. Na strani aktive došlo je do minimalnog smanjenja dugotrajne imovine od 0,9% ponajprije zbog značajnog smanjenja od 82,6% na poziciji odgođene porezne imovine, ali i povećanja kratkotrajne imovine od 9,2% prvenstveno zahvaljujući značajnom povećanju na poziciji novca u banci i blagajni od 69,9%, odnosno u iznosu od gotovo 34.000.000 kuna.

Tablica 8 - Komparativna bilanca za razdoblje od 2018. do 2020. godine – aktiva (u kn)

	AKTIVA	31.12.2020.	31.12.2019.	31.12.2018.
A	POTRAŽIVANJA ZA UPISANI I NEUPLAĆENI KAPITAL	0,00	0,00	0,00
B	DUGOTRAJNA IMOVINA	332.868.242,00	335.745.772,00	309.677.023,00
	I. NEMATERIJALNA IMOVINA	0,00	10.420,00	107.487,00
	II. MATERIJALNA IMOVINA	108.007.390,00	86.587.983,00	84.074.501,00

	III. DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	222.102.338,00	233.293.890,00	216.302.368,00
	IV. POTRAŽIVANJA	0,00	0,00	0,00
	V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	2.758.514,00	15.853.479,00	9.192.667,00
C	KRATKOTRAJNA IMOVINA	309.503.202,00	283.429.964,00	358.253.808,00
	I. ZALIHE	52.576.636,00	56.288.436,00	56.217.537,00
	II. POTRAŽIVANJA	174.127.803,00	178.524.339,00	244.895.644,00
	III. KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	329.547,00	63.577,00	52.262.740,00
	IV. NOVAC U BANC I BLAGAJNI	82.469.216,00	48.553.612,00	4.877.887,00
D	PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	277.712,00	191.740,00	842.215,00
E	UKUPNO AKTIVA	642.649.156,00	619.367.476,00	668.773.046,00
F	IZVANBILANČNI ZAPISI	0,00	0,00	0,00

Izvor: obrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja poduzeća Saponia d.d. preuzetih sa Zagrebačke burze

U 2019. godini je na strani pasive došlo do smanjenja kapitala i rezervi od 10%, ponajprije zahvaljujući smanjenjima na pozicijama rezervi iz dobiti i rezervi fer vrijednosti od 23,9%, odnosno 13%. U odnosu na godinu ranije, u 2019. godini ostvarena je dobit poslovne godine od 11.486.212 kuna. Dugoročne obveze smanjile su se za 14,1%, prvenstveno zahvaljujući smanjenju na poziciji obveza prema bankama i drugim financijskim institucijama od 14,4%, dok su se kratkoročne obveze smanjile za 4,3%, ponajprije zbog značajnih smanjenja na pozicijama obveza prema dobavljačima od 5% (u iznosu 5.334.624 kuna), te obveza prema zaposlenicima od 50% (u iznosu 4.083.485 kuna). U 2020. godini. U 2020. godini na strani pasive došlo je do povećanja kapitala i rezervi od 19,2%, ponajprije zahvaljujući ostvarenoj dobiti od 66.743.558 kuna što je u odnosu na prethodnu godinu povećanje od 481,08%. Također, i rezerviranja su smanjena za 21,5%, isključivo zahvaljujući smanjenju na poziciji rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze. Dugoročne obveze smanjile su se za 35,4%, ponajprije zahvaljujući smanjenju na poziciji obveza prema bankama i drugim financijskim institucijama od 35,3% (u iznosu 29.592.246 kuna), dok su se kratkoročne obveze smanjile za 6,5%, ponajprije zbog značajnih smanjenja na pozicijama obveza prema bankama i drugim financijskim institucijama od 7,6% (u iznosu 4.833.048 kuna), te obveza prema dobavljačima od 30,7% (u iznosu 30.846.829 kuna).

Tablica 9 - Komparativna bilanca za razdoblje od 2018. do 2020. godine – pasiva (u kn)

	PASIVA	31.12.2020.	31.12.2019.	31.12.2018.
A	KAPITAL I REZERVE	413.605.322,00	346.881.537,00	385.292.660,00
	I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	244.169.200,00	244.169.200,00	244.169.200,00

	II. KAPITALNE REZERVE	215.962,00	215.962,00	215.962,00
	III. REZERVE IZ DOBITI	119.916.871,00	156.348.593,00	205.421.978,00
	IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	726.260,00	795.305,00	853.820,00
	V. REZERVE FER VRIJEDNOSTI	-2.053.278,00	-2.033.505,00	-2.335.629,00
	VI. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	-16.113.251,00	-64.100.230,00	-21.238.558,00
	1. Zadržana dobit	577.959,00	466.245,00	58.515,00
	2. Preneseni gubitak	16.691.210,00	64.566.475,00	21.297.073,00
	VII. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	66.743.558,00	11.486.212,00	-41.794.113,00
	1. Dobit poslovne godine	66.743.558,00	11.486.212,00	0,00
	2. Gubitak poslovne godine	0,00	0,00	41.794.113,00
	VIII. MANJINSKI (NEKONTROLIRAJUĆI) INTERES	0,00	0,00	0,00
B	REZERVIRANJA	2.382.359,00	3.034.836,00	0,00
C	DUGOROČNE OBVEZE	54.316.127,00	84.035.242,00	97.782.765,00
D	KRATKOROČNE OBVEZE	161.691.533,00	172.838.474,00	180.501.366,00
E	ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA	10.653.815,00	12.577.387,00	5.196.255,00
F	UKUPNO PASIVA	642.649.156,00	619.367.476,00	668.773.046,00
G	IZVANBILANČNI ZAPISI	0,00	0,00	0,00

Izvor: obrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja poduzeća Saponia d.d. preuzetih sa Zagrebačke burze

4.2.2. Komparativni izvještaj o dobiti za razdoblje od 2018. do 2020. godine

Uvidom u izvještaj o dobiti za 2019. godinu, utvrđeno je smanjenje poslovnih prihoda od 1,5%, ponajprije zahvaljujući smanjenjima na pozicijama prihoda od prodaje izvan grupe od 0,8% (u iznosu od 3.136.532 kuna) i ostalih poslovnih prihoda s poduzetnicima unutar grupe od 86,8% (u iznosu od 2.604.692 kuna), dok su poslovni rashodi smanjeni za 4,7% u odnosu na 2018. godinu, prvenstveno zbog smanjenja na pozicijama materijalnih troškova (1,3%, u iznosu 4.755.045 kuna), troškova osoblja (6,1% u iznosu 4.523.563 kuna), te ostalih troškova (22,6%, u iznosu od 6.312.937 kuna). Financijski prihodi smanjeni su za 53,6% zbog smanjenja na pozicijama ostalih prihoda s osnova kamata iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe (33%, u iznosu od 1.013.912 kuna) i tečajnih razlika i ostalih financijskih prihoda (68,9%, u iznosu od 3.316.453 kuna), dok su financijski rashodi smanjeni za čak 87,8%, zahvaljujući smanjenjima na pozicijama rashoda s osnova kamata i sličnih rashoda (18,8%, u iznosu od 1.151.549 kuna), te vrijednosnih usklađenja financijske imovine (neto) (100%, u iznosu od 51.206.723 kuna). Ukupni prihodi su u odnosu na godinu ranije smanjeni za 2,4%, dok su ukupni rashodi manji za 13,5% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Dobit ostvarena prije oporezivanja iznosila je 14.457.154 kuna koja nakon oporezivanja iznosi 11.486.212 kuna te predstavlja dobit razdoblja. Uvidom u izvještaj o dobiti za 2020. godinu, utvrđeno je povećanje poslovnih prihoda od 6,2%, ponajprije zahvaljujući povećanjima na pozicijama

prihoda od prodaje izvan grupe od 5,9% (u iznosu od 23.853.487 kuna) i ostalih poslovnih prihoda s izvan grupe od 147,5% (u iznosu od 6.004.307 kuna), dok su poslovni rashodi smanjeni za 6,9% u odnosu na 2019. godinu, prvenstveno zbog smanjenja na pozicijama materijalnih troškova (9,3%, u iznosu 34.750.094 kuna), troškova osoblja (6% u iznosu 4.225.198 kuna), te amortizacije (18,9%, u iznosu od 3.576.998 kuna). Financijski prihodi povećani su za 69,6% zbog povećanja na pozicijama tečajnih razlika i ostalih financijskih prihoda iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe (263,4%, u iznosu od 1.124.696 kuna) i ostalih financijskih prihoda (363,1%, u iznosu od 313.580 kuna), dok su financijski rashodi povećani za 21,6%, prvenstveno zahvaljujući povećanjima na pozicijama tečajnih razlika i drugih rashoda (136,8%, u iznosu od 2.689.892 kuna) i tečajnih razlika i drugih rashoda s poduzetnicima unutar grupe (367,8%, u iznosu od 598.063 kuna). Ukupni prihodi su u odnosu na godinu ranije povećani za 6,7%, dok su ukupni rashodi smanjeni za 6,4% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Dobit ostvarena prije oporezivanja iznosila je 80.257.274 kuna koja nakon oporezivanja iznosi 66.743.558 kuna te predstavlja dobit razdoblja.

Tablica 10 – Komparativni izvještaj o dobiti za razdoblje od 2018. do 2020. godine (u kn)

RAČUN DOBITI I GUBITKA	2020. godina	2019. godina	2018. godina
I. POSLOVNI PRIHODI	536.346.958,00	505.246.293,00	512.804.838,00
1. Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe	97.458.315,00	95.698.357,00	95.698.173,00
2. Prihodi od prodaje (izvan grupe)	427.842.868,00	403.989.381,00	407.125.913,00
II. POSLOVNI RASHODI	454.108.077,00	487.505.681,00	511.291.880,00
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	4.127.295,00	-778.207,00	3.976.740,00
2. Materijalni troškovi	339.879.052,00	374.629.146,00	379.384.191,00
3. Troškovi osoblja	65.997.236,00	70.222.434,00	74.745.997,00
4. Amortizacija	15.364.858,00	18.941.856,00	21.749.993,00
5. Ostali troškovi	25.643.392,00	21.606.858,00	27.919.795,00
6. Vrijednosna usklađenja	2.075.739,00	2.182.409,00	3.115.839,00
7. Rezerviranja	0,00	0,00	0,00
8. Ostali poslovni rashodi	1.020.505,00	701.185,00	399.325,00
III. FINANCIJSKI PRIHODI	7.101.454,00	4.186.532,00	9.023.972,00
IV. FINANCIJSKI RASHODI	9.083.061,00	7.469.990,00	61.198.435,00
IX. UKUPNI PRIHODI	543.448.412,00	509.432.825,00	521.828.810,00
X. UKUPNI RASHODI	463.191.138,00	494.975.671,00	572.490.315,00
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	80.257.274,00	14.457.154,00	-50.661.505,00
1. Dobit prije oporezivanja	80.257.274,00	14.457.154,00	0,00
2. Gubitak prije oporezivanja	0,00	0,00	50.661.505,00
XII. POREZ NA DOBIT	13.513.716,00	2.970.942,00	8.867.392,00
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	66.743.558,00	11.486.212,00	-41.794.113,00
1. Dobit razdoblja	66.743.558,00	11.486.212,00	0,00

2. Gubitak razdoblja	0,00	0,00	41.794.113,00
----------------------	------	------	---------------

Izvor: obrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja poduzeća Saponia d.d. preuzetih sa Zagrebačke burze

4.3. Vertikalna analiza poduzeća Saponia d.d.

4.3.1. Strukturna bilanca za razdoblje od 2018. do 2020. godine

Uvidom u strukturu bilance, utvrđeno je kako u promatranom razdoblju dugotrajna imovina poduzeća Saponia d.d. čini od 46,3-54,2% ukupne imovine, dok u istom razdoblju kratkotrajna imovina čini 45,8-53,6% ukupne imovine.

Tablica 11 - Strukturna bilanca za razdoblje od 2018. do 2020. godine – aktiva (u kn)

	AKTIVA	31.12.2018.	%	31.12.2019.	%	31.12.2020.	%
A	POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
B	DUGOTRAJNA IMOVINA	309.677.023,00	46,31%	335.745.772,00	54,21%	332.868.242,00	51,80%
	I. NEMATERIJALNA IMOVINA	107.487,00	0,02%	10.420,00	0,00%	0,00	0,00%
	II. MATERIJALNA IMOVINA	84.074.501,00	12,57%	86.587.983,00	13,98%	108.007.390,00	16,81%
	III. DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	216.302.368,00	32,34%	233.293.890,00	37,67%	222.102.338,00	34,56%
	IV. POTRAŽIVANJA	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
	V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	9.192.667,00	1,37%	15.853.479,00	2,56%	2.758.514,00	0,43%
C	KRATKOTRAJNA IMOVINA	358.253.808,00	53,57%	283.429.964,00	45,76%	309.503.202,00	48,16%
	I. ZALIHE	56.217.537,00	8,41%	56.288.436,00	9,09%	52.576.636,00	8,18%
	II. POTRAŽIVANJA	244.895.644,00	36,62%	178.524.339,00	28,82%	174.127.803,00	27,10%
	III. KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	52.262.740,00	7,81%	63.577,00	0,01%	329.547,00	0,05%
	IV. NOVAC U BANCII I BLAGAJNI	4.877.887,00	0,73%	48.553.612,00	7,84%	82.469.216,00	12,83%
D	PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	842.215,00	0,13%	191.740,00	0,03%	277.712,00	0,04%
F	IZVANBILANČNI ZAPISI	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%

Izvor: obrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja poduzeća Saponia d.d. preuzetih sa Zagrebačke burze

Što se strukture pasive tiče, u promatranom razdoblju kapital i rezerve čine 56-64,4% pasive. Kapital tijekom promatranog razdoblja raste, izuzev 2019. godine kada je doživio neznatan pad od 1,6%. Rezerviranja u prvoj godini nema, dok su u zadnje dvije godine izuzetno mala te čine 0,5 odnosno tek 0,4% pasive. Kad je riječ o obvezama, dugoročne obveze u strukturi pasive zauzimaju postotak od 8,5 do 14,6%, dok kratkoročne obveze zauzimaju postotak od 25,2 do 27,9%.

Tablica 12 - Strukturna bilanca za razdoblje od 2018. do 2020. godine – pasiva (u kn)

	PASIVA	31.12.2018.	%	31.12.2019.	%	31.12.2020.	%
A	KAPITAL I REZERVE	385.292.660,00	57,61%	346.881.537,00	56,01%	413.605.322,00	64,36%
	I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	244.169.200,00	36,51%	244.169.200,00	39,42%	244.169.200,00	37,99%
	II. KAPITALNE REZERVE	215.962,00	0,03%	215.962,00	0,03%	215.962,00	0,03%
	III. REZERVE IZ DOBITI	205.421.978,00	30,72%	156.348.593,00	25,24%	119.916.871,00	18,66%
	IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	853.820,00	0,13%	795.305,00	0,13%	726.260,00	0,11%
	V. REZERVE FER VRIJEDNOSTI	-2.335.629,00	0,35%	-2.033.505,00	0,33%	-2.053.278,00	0,32%
	VI. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	-21.238.558,00	3,18%	-64.100.230,00	10,35%	-16.113.251,00	2,51%
	1. Zadržana dobit	58.515,00	0,01%	466.245,00	0,08%	577.959,00	0,09%
	2. Preneseni gubitak	21.297.073,00	3,18%	64.566.475,00	10,42%	16.691.210,00	2,60%
	VII. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	-41.794.113,00	6,25%	11.486.212,00	1,85%	66.743.558,00	10,39%
	1. Dobit poslovne godine	0,00	0,00%	11.486.212,00	1,85%	66.743.558,00	10,39%
	2. Gubitak poslovne godine	41.794.113,00	6,25%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
	VIII. MANJINSKI (NEKONTROLIRAJUĆI) INTERES	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
B	REZERVIRANJA	0,00	0,00%	3.034.836,00	0,49%	2.382.359,00	0,37%
C	DUGOROČNE OBVEZE	97.782.765,00	14,62%	84.035.242,00	13,57%	54.316.127,00	8,45%
D	KRATKOROČNE OBVEZE	180.501.366,00	26,99%	172.838.474,00	27,91%	161.691.533,00	25,16%
E	ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA	5.196.255,00	0,78%	12.577.387,00	2,03%	10.653.815,00	1,66%
F	UKUPNO PASIVA	668.773.046,00	100,00%	619.367.476,00	100,00%	642.649.156,00	100,00%
G	IZVANBILANČNI ZAPISI	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%

Izvor: obrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja poduzeća Saponia d.d.

preuzetih sa Zagrebačke burze

4.3.2. Strukturni izvještaj o dobiti za razdoblje od 2018. do 2020. godine

Iz strukturnog izvještaja o dobiti može se zaključiti kako najveći udio poslovnih prihoda čine prihodi od prodaje, s poduzetnicima unutar grupe kao i oni izvan grupe. U 2019. godini dolazi do pada poslovnih prihoda, kao i prihoda od prodaje u odnosu na godinu ranije, dok je u 2020. godini došlo do povećanja poslovnih prihoda, kao i prihoda od prodaje. Što se poslovnih rashoda tiče, oni se smanjuju iz godine u godinu, a najveći udio u njima zauzimaju materijalni troškovi odnosno troškovi osoblja. Financijski prihodi zauzimaju izuzetno mali udio pa tako variraju od 0,8 do 1,7%, dok financijski rashodi također zauzimaju relativno mali udio (1,5-1,7%), izuzev 2018. godine kada je njihov udio u odnosu na ostatak promatranog razdoblja znatno veći, točnije 11,7%.

Tablica 13 - Strukturni izvještaj o dobiti za razdoblje od 2018. do 2020. godine (u kn)

RAČUN DOBITI I GUBITKA	2018. godina	%	2019. godina	%	2020. godina	%
I. POSLOVNI PRIHODI	512.804.838,00	98,27%	505.246.293,00	99,18%	536.346.958,00	98,69%
1. Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe	95.698.173,00	18,34%	95.698.357,00	18,79%	97.458.315,00	17,93%
2. Prihodi od prodaje (izvan grupe)	407.125.913,00	78,02%	403.989.381,00	79,30%	427.842.868,00	78,73%

II. POSLOVNI RASHODI	511.291.880,00	97,98%	487.505.681,00	95,70%	454.108.077,00	83,56%
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	3.976.740,00	0,76%	-778.207,00	-0,15%	4.127.295,00	0,76%
2. Materijalni troškovi	379.384.191,00	72,70%	374.629.146,00	73,54%	339.879.052,00	62,54%
3. Troškovi osoblja	74.745.997,00	14,32%	70.222.434,00	13,78%	65.997.236,00	12,14%
4. Amortizacija	21.749.993,00	4,17%	18.941.856,00	3,72%	15.364.858,00	2,83%
5. Ostali troškovi	27.919.795,00	5,35%	21.606.858,00	4,24%	25.643.392,00	4,72%
6. Vrijednosna usklađenja	3.115.839,00	0,60%	2.182.409,00	0,43%	2.075.739,00	0,38%
7. Rezerviranja	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
8. Ostali poslovni rashodi	399.325,00	0,08%	701.185,00	0,14%	1.020.505,00	0,19%
III. FINANCIJSKI PRIHODI	9.023.972,00	1,73%	4.186.532,00	0,82%	7.101.454,00	1,31%
IV. FINANCIJSKI RASHODI	61.198.435,00	11,73%	7.469.990,00	1,47%	9.083.061,00	1,67%
IX. UKUPNI PRIHODI	521.828.810,00	100,00%	509.432.825,00	100,00%	543.448.412,00	100,00%
X. UKUPNI RASHODI	572.490.315,00	109,71%	494.975.671,00	97,16%	463.191.138,00	85,23%
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	50.661.505,00	9,71%	14.457.154,00	2,84%	80.257.274,00	14,77%
1. Dobit prije oporezivanja	0,00	0,00%	14.457.154,00	2,84%	80.257.274,00	14,77%
2. Gubitak prije oporezivanja	50.661.505,00	9,71%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
XII. POREZ NA DOBIT	8.867.392,00	1,70%	2.970.942,00	0,58%	13.513.716,00	2,49%
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	41.794.113,00	8,01%	11.486.212,00	2,25%	66.743.558,00	12,28%
1. Dobit razdoblja	0,00	0,00%	11.486.212,00	2,25%	66.743.558,00	12,28%
2. Gubitak razdoblja	41.794.113,00	8,01%	0,00	0,00%	0,00	0,00%

Izvor: obrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja poduzeća Saponia d.d. preuzetih sa Zagrebačke burze

4.4. Analiza pomoću financijskih pokazatelja poduzeća Saponia d.d.

4.4.1. Analiza pokazatelja likvidnosti

Promatrajući koeficijent trenutne likvidnosti, vidi se kako se on u promatranom razdoblju povećava iz godine u godinu, pa je tako poduzeće u 2018. godini bilo sposobno podmiri tek 3% kratkoročnih obveza iz vlastitih novčanih sredstava, dok je u 2020. godini bilo sposobno podmiriti čak 51% kratkoročnih obveza putem vlastitih novčanih sredstava.

Kroz promatrano razdoblje koeficijent ubrzane likvidnosti je na zadovoljavajućoj razini, tj. veći je od 1 što znači kako je brzo unovčiva imovina poduzeća veća od kratkoročnih obveza poduzeća. Iako je cijelo vrijeme iznad 1, koeficijent ubrzane likvidnosti kroz promatrano je razdoblje konstantno podložan varijaciji pa je tako u prvoj, 2018. godini jednak 1,67, zatim u 2019. pada na 1,31, da bi u 2020. opet narastao na 1,59.

Preporučena vrijednost koeficijenta tekuće likvidnosti pri kojoj ne dolazi do problema nelikvidnosti iznosi 2, a poduzeće Saponia d.d. je prema prikazanim podacima željenu razinu

koeficijenta tekuće likvidnosti zamalo postiglo samo u dvije godine, 2018. odnosno 2020. godini kada je koeficijent iznosio 1,98 odnosno 1,91, dok je u 2019. godini koeficijent tekuće likvidnosti na znatno nižoj razini.

U slučaju poduzeća Saponia d.d., vrijednost koeficijenta financijske stabilnosti u promatranom je razdoblju poprilično konstantna, manja od 1 s prosječnom vrijednosti od 0,72 što znači kako je poduzeće Saponia d.d. financijski stabilno odnosno likvidno te da posjeduje radni kapital.

Tablica 14 - Izračunati pokazatelji likvidnosti

POKAZATELJI LIKVIDNOSTI	2018.	2019.	2020.
KOEFICIJENT TRENUTNE LIKVIDNOSTI	0,03	0,28	0,51
KOEFICIJENT UBRZANE LIKVIDNOSTI	1,67	1,31	1,59
KOEFICIJENT TEKUĆE LIKVIDNOSTI	1,98	1,64	1,91
KOEFICIJENT FINACIJSKE STABILNOSTI	0,64	0,78	0,71

Izvor: obrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja poduzeća Saponia d.d. preuzetih sa Zagrebačke burze

4.4.2. Analiza pokazatelja zaduženosti

U slučaju poduzeća Saponia d.d. vidi se kako je koeficijent zaduženosti u prve dvije godine razdoblja na razini od 0,40 što znači kako poduzeće 40% svoje imovine financira iz tuđih izvora, dok u zadnjoj godini dolazi do pada koeficijenta na razinu 0,34 što govori kako se poduzeće sve više okreće korištenju vlastitih izvora prilikom financiranja vlastite imovine.

Vidi se iz prikazanih podataka kako je vrijednost koeficijenta vlastitog financiranja također poprilično standardna kroz cijelo promatrano razdoblje te iznosi u prosjeku 0,60 što znači da poduzeće 60% vlastite imovine financira iz vlastitih izvora.

U ovom slučaju vidi se da je koeficijent financiranja kroz cijelo razdoblje na željenoj razini, ispod 1 i iznosi u prosjeku 0,70, dok jedino u zadnjoj, 2020. godini dolazi do malo izraženijeg pada kada koeficijent financiranja iznosi 0,52.

U slučaju poduzeća Saponia d.d. vidi se kako pokazatelj pokriva kamata može doseći ekstremne vrijednosti, pa je tako u 2018. godini izrazito nizak i iznosi tek 0,25, a u zadnjoj 2020. godini izrazito visok i iznosi čak 22,43.

Kod poduzeća Saponia d.d. vidi se kako je faktor zaduženosti u prvoj godini razdoblja prilično visok s vrijednosti od 12,79, dok je u zadnjoj, 2020. godini vrijednost faktora zaduženosti jednaka 2,63 što govori kako je poduzeće solventno, odnosno u stanju je podmiriti svoje ukupne obveze u razdoblju kraćem od 5 godina.

Vrijednosti stupnja pokrića I poduzeća Saponia d.d. su kroz cijelo razdoblje na razini većoj od 1, s najvećim iznosom od 1,24 u 2018. i 2020. godini odnosno najmanjim iznosom od 1,03 u 2019. godini.

U cijelom razdoblju vrijednosti stupnja pokrića II poduzeća Saponia d.d. iznose više od 1, s najvećom vrijednosti od 1,56 u 2018. godini odnosno najmanjom vrijednosti od 1,28 u 2019. godini.

Tablica 15 - Izračunati pokazatelji zaduženosti

POKAZATELJI ZADUŽENOSTI	2018.	2019.	2020.
KOEFICIJENT ZADUŽENOSTI	0,42	0,41	0,34
KOEFICIJENT VLASTITOG FINANCIRANJA	0,58	0,56	0,64
KOEFICIJENT FINANCIRANJA	0,72	0,74	0,52
POKRIĆE TROŠKOVA KAMATA	0,25	3,57	22,43
FAKTOR ZADUŽENOSTI	12,79	8,44	2,63
STUPANJ POKRIĆA I	1,24	1,03	1,24
STUPANJ POKRIĆA II	1,56	1,28	1,41

Izvor: obrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja poduzeća Saponia d.d.

preuzetih sa Zagrebačke burze

4.4.3. Analiza pokazatelja aktivnosti

Poduzeće Saponia d.d. u 2018. godini ostvarilo je prihod od 0,78 kuna na kunu ukupne imovine. U 2019. godini prihod raste na 0,82 kune na kunu ukupne imovine, dok se rast nastavlja i u 2020. godini kada prihod iznosi 0,85 kuna na kunu ukupne imovine.

Vrijednosti koeficijenta obrta kratkotrajne imovine u promatranom su razdoblju veće od 1 i prosječno iznose 1,67 što znači kako poduzeće na godišnjoj razini obrne vlastitu kratkotrajnu imovinu gotovo 2 puta. Prevedeno u brojke, znači da poduzeće Saponia d.d. u 2018. godini ostvaruje 1,46 kunu prihoda na kunu kratkotrajne imovine, u 2019. godini taj prihod raste na

1,80 kuna, dok u 2020. godini prihod iznosi gotovo jednako kao 2019. godine, točnije 1,76 kuna.

Prosječna vrijednost koeficijenta obrta dugotrajne imovine kroz promatrano trogodišnje razdoblje iznosi 1,61 što znači da poduzeće godišnje obrne vlastitu dugotrajnu imovinu 1,61 puta. Sukladno tome u prvoj, 2018. godini poduzeće ostvaruje 1,69 kuna prihoda na kunu dugotrajne imovine, u 2019. godini prihod je jednak 1,52 kuna, dok se u zadnjoj 2020. godini prihod povećava na 1,63 kuna na kunu dugotrajne imovine.

Koeficijent obrta potraživanja pokazuje koliko novčanih jedinica prodaje se može ostvariti s jednom kunom uloženom u potraživanja. Poduzeće Saponia d.d. tako u 2018. godini ostvaruje 2,09 kuna prihoda od prodaje na kunu potraživanja, u 2019. godini povećava se prihod od prodaje na kunu potraživanja na razinu od 2,83 kuna, dok u zadnjoj 2020. godini prihod od prodaje na kunu potraživanja iznosi najvećih 3,08 kuna.

Vidljivo je kako je u prvoj godini promatranog razdoblja prosječno vrijeme naplate potraživanja poprilično dugo, no s vremenom je poduzeće postalo uspješnije u naplaćivanju potraživanja, pa je tako prosječno vrijeme naplate potraživanja za 2019. godinu jednako 129 dana odnosno 118 dana za 2020. godinu.

Tablica 16 - Izračunati pokazatelji aktivnosti

POKAZATELJI AKTIVNOSTI	2018.	2019.	2020.
KOEFICIJENT OBRTA UKUPNE IMOVINE	0,78	0,82	0,85
KOEFICIJENT OBRTA DUGOTRAJNE IMOVINE	1,69	1,52	1,63
KOEFICIJENT OBRTA KRATKOTRAJNE IMOVINE	1,46	1,80	1,76
KOEFICIJENT OBRTA POTRAŽIVANJA	2,09	2,83	3,08
TRAJANJE NAPLATE POTRAŽIVANJA U DANIMA	174	129	118

Izvor: obrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja poduzeća Saponia d.d. preuzetih sa Zagrebačke burze

4.4.4. Analiza pokazatelja ekonomičnosti

U slučaju poduzeća Saponia d.d. vidi se kako je pokazatelj ekonomičnosti ukupnog poslovanja u promatranom razdoblju jedino u 2018. godini manji od 1 iz razloga što je u toj godini poduzeće ostvarilo gubitak. Što se tiče financijski pozitivnih godina, u 2020. godini ostvaren je najveći prihod i tada je ekonomičnost ukupnog poslovanja iznosila 1,17.

Pokazatelj ekonomičnosti poslovanja najmanji je u 2018. godini kada iznosi 1, dok je najveći u 2020. godini kada iznosi 1,18.

Najveću odnosno najbolju vrijednost pokazatelja ekonomičnosti financiranja poduzeće je imalo u 2020. godini kada je on iznosio 0,78, dok je u 2018. godini pokazatelj bio izrazito loš i iznosio tek 0,15.

Tablica 17 - Izračunati pokazatelji ekonomičnosti

POKAZATELJI EKONOMIČNOSTI	2018.	2019.	2020.
EKONOMIČNOST UKUPNOG POSLOVANJA	0,91	1,03	1,17
EKONOMIČNOST POSLOVANJA	1,00	1,04	1,18
EKONOMIČNOST FINANCIRANJA	0,15	0,56	0,78

Izvor: obrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja poduzeća Saponia d.d. preuzetih sa Zagrebačke burze

4.4.5. Analiza pokazatelja profitabilnosti

Bruto profitna marža najveća je u 2020. godini kada je poduzeću ostalo 19,6% bruto dobiti uvećane za rashode od kamata u odnosu na ukupne prihode poduzeća, dok je najmanja bruto profitna marža bila u 2018. godini kada je iznosila -10,94%.

Odnos neto dobiti uvećane za rashode od kamata i ukupnih prihoda govori koliko postotak ostaje kao dobit kojom se može slobodno raspolagati. Neto profitna marža je poput bruto profitne marže najveća u 2020. godini kada iznosi 16,46%, dok je najmanja u 2018. godini kada iznosi -8,76%.

Najveći povrat na ukupnu imovinu (ROA) poduzeće je ostvarilo u 2020. godini kada je poduzeće ostvarilo 10,39 kuna za svaku kunu imovine, dok je u 2018. godini pokazatelj povrata na ukupnu imovinu negativan, što znači kako je poduzeće korištenjem vlastite raspoložive imovine ostvarilo gubitak.

Bruto rentabilnost imovine najveća je u 2020. godini kada iznosi 13,06%, dok je najmanja u 2018. godini kada iznosi -6,67%. Neto rentabilnost imovine također je poput bruto rentabilnosti imovine najveća u 2020. godini kada iznosi 10,96%, a najmanja u 2018. godini kada iznosi -5,34%.

Što se povrata na vlastiti kapital poduzeća Saponia d.d. tiče, u 2018. godini dolazi do poslovnog gubitka pa je i povrat na vlastiti kapital negativan, točnije on iznosi -10,85%. U 2019. godini prisutan je pozitivan financijski rezultat pa je i povrat na vlastiti kapital pozitivan, 3,31%, dok se rast nastavlja i u 2020. godini kada je udio neto dobiti u vlasničkoj glavnici društva najveći u cijelom promatranom razdoblju, 16,14%.

Tablica 18 - Izračunati pokazatelji profitabilnosti

POKAZATELJI PROFITABILNOSTI	2018.	2019.	2020.
BRUTO PROFITNA MARŽA	-10,94%	4,81%	19,6%
NETO PROFITNA MARŽA	-8,76%	4,07%	16,46%
PROFITABILNOST IMOVINE (ROA)	-6,26%	1,86%	10,39%
BRUTO RENTABILNOST IMOVINE	-6,67%	3,14%	13,06%
NETO RENTABILNOST IMOVINE	-5,34%	2,66%	10,96%
RENTABILNOST VLASTITOG KAPITALA (ROE)	-10,85%	3,31%	16,14%

Izvor: obrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja poduzeća Saponia d.d.

preuzetih sa Zagrebačke burze

4.4.6. Analiza pokazatelja investiranja

Poduzeće Saponia d.d. u prvoj, 2018. godini ima dobit po dionici od -63,46 kune po dionici. U 2019. godini dobit po dionici jednaka je 17,44 kune po dionici, dok je u 2020. godini zabilježen ogroman porast od 480% kada dobit po dionici iznosi 101,35 kuna po dionici.

Što se same vrijednosti P/E pokazatelja tiče, poželjno je da odnos cijene i dobiti po dionici bude manji jer je u tom slučaju ulaganje u dionice isplativije. U prvoj, 2018. godini odnos cijene i dobiti po dionici jednak je -4,10. U 2019. godini prisutan je izuzetno velik odnos cijene i dobiti po dionici kada je cijena dionica čak 16,63 puta veća od dobiti po dionici, dok je najmanji odnos cijene i dobiti po dionici prisutan u 2020. godini kada je cijena dionica veća od dobiti po dionici 4,14 puta.

Ukupna rentabilnost dionice u prvoj je, 2018. godini jednaka -24,41% odnosno udio dobiti po dionici u tržišnoj cijeni dionice jednak je -24,41%. U 2019. godini ukupna rentabilnost dionice jednaka je 6,01%, dok je u 2020. godini udio dobiti po dionici u tržišnoj cijeni dionice jednak 24,13%.

Tablica 19 - Izračunati pokazatelji investiranja

POKAZATELJI INVESTIRANJA	2018.	2019.	2020.
DOBIT PO DIONICI (EPS)	-63,46	17,44	101,35
ODNOS CIJENE I DOBITI PO DIONICI (P/E)	-4,10	16,63	4,14
UKUPNA RENTABILNOST DIONICE	-24,41%	6,01%	24,13%

Izvor: obrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja poduzeća Saponia d.d.

preuzetih sa Zagrebačke burze

5. Zaključak

Glavni instrument pomoću kojeg se ocjenjuje poslovanje određenog poduzeća jesu financijska izvješća. Financijska izvješća predstavljaju izvor ključnih informacija za koje su zainteresirani prvenstveno dioničari koji imaju financijski interes u poduzeću, ali i drugi dionici poduzeća koji nemaju financijski interes u poduzeću. Za potrebe ovog rada prikazani su bilanca i račun dobiti i gubitka poduzeća Saponia d.d. Predmet analize bio je poslovanje poduzeća Saponia d.d. u trogodišnjem razdoblju, od 2018. do 2020. godine. Provedene su horizontalna i vertikalna analiza s ciljem utvrđivanja tendencije i dinamike promjena pojedinih pozicija u financijskim izvještajima, kao i promjena u strukturi aktive odnosno pasive. Uz navedene analize, horizontalnu i vertikalnu, izvršena je i analiza poslovanja poduzeća pomoću financijskih pokazatelja likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti, profitabilnosti i investiranja. U analizi poslovanja poduzeća Saponia d.d. značajnu ulogu imale su bilješke uz financijske izvještaje koje su omogućile detaljan uvid u stanje pojedinih pozicija u financijskim izvještajima, bilanci i RDG-u. Za analizu su kao relevantne vrijednosti uzeta stanja pojedinih pozicija na zadnji dan poslovne godine promatranog razdoblja.

Pokazatelji likvidnosti poduzeća Saponia d.d. djelomično su na željenoj, zadovoljavajućoj razini. To se prvenstveno odnosi na koeficijent ubrzane likvidnosti odnosno koeficijent financijske stabilnosti koji su na željenim razinama, dok su koeficijent tekuće likvidnosti i koeficijent trenutne likvidnosti ispod željenih razina. Iz svega navedenog može se zaključiti kako poduzeće Saponia d.d. ima još prostora za napredak u tome da postane u potpunosti likvidno i financijski stabilno poduzeće sposobno da vlastitom kratkotrajnom imovinom odnosno novcem podmiruje kratkoročne obveze. Što se pokazatelja zaduženosti tiče, slična je situacija kao s pokazateljima zaduženosti. Koeficijenti zaduženosti i vlastitog financiranja na zadovoljavajućoj su razini i govore da se poduzeće, kao i njegova imovina većim dijelom financira iz vlastitih izvora u odnosu na tuđe izvore. No s druge strane, pokazatelj pokrića troškova kamata i faktor zaduženosti pokazuju rezultate koji značajno odstupaju od željenih vrijednosti (nizak pokazatelj pokrića troškova kamata i visok faktor zaduženosti) i ukazuju na to kako je zaduženost poduzeća velika s tendencijom smanjivanja u zadnjoj godini promatranog razdoblja.

Pokazatelji aktivnosti ukazuju na brzinu cirkulacije imovine u poslovnom procesu, odnosno prikazuju koliko efikasno poduzeće koristi svoje oblike imovine tijekom obračunskog razdoblja. Pokazatelji aktivnosti poduzeća Saponia d.d. na željenim su razinama uz tendenciju

rasta iz godine u godinu kroz promatrano razdoblje što pokazuje kako poduzeće Saponia d.d. efikasno upravlja vlastitom imovinom. Što se vremena naplate potraživanja tiče, poduzeće Saponia d.d. je s vremenom sve uspješnije u naplaćivanju vlastitih potraživanja pa tako u zadnjoj, 2020. godini vrijeme naplate potraživanja iznosi 118 dana što je za 56 dana kraće od 174 dana koliko je iznosilo vrijeme naplate potraživanja u 2018. godini. Pokazatelji ekonomičnosti usko su vezani uz račun dobiti i gubitka budući da u omjer stavljaju prihode i rashode tvrtke. Što se pokazatelja ekonomičnosti poduzeća Saponia d.d. tiče, oni su na željenoj razini, veći od 1 što ukazuje na to kako poduzeće ostvaruje više prihoda u odnosu prema rashodima tvrtke. Jedini pokazatelj ekonomičnosti koji je ispod željene razine je ekonomičnost financiranja koji pokazuje kako su financijski rashodi veći od financijskih prihoda.

Najvažniji pokazatelji za ocjenu ukupne učinkovitosti poslovanja jesu pokazatelji profitabilnosti. Što se ove skupine pokazatelja tiče, poduzeće Saponia d.d. ima pozitivne rezultate izuzev 2018. godine kada su rezultati negativni sukladno ostvarenom negativnom financijskom rezultatu. S druge strane, na temelju vrijednosti pokazatelja profitabilnosti može se zaključiti da je 2020. godina najprofitabilnija godina cijelog promatranog razdoblja. Na kraju, kad je riječ o pokazateljima investiranja, za njih su zainteresirani dioničari poduzeća kako bi se uz njih kvalitetno informirali o tome isplati li se ulagati u određenu tvrtku odnosno poduzeće. Kad je riječ o pokazateljima investiranja poduzeća Saponia d.d. odnosno eventualnom investiranju u dionice poduzeća Saponia d.d., najatraktivnija godina promatranog razdoblja bila je 2020. godina, budući da je te godine dobit po dionici iznosila čak 101,35 kuna po dionici. Uzevši u obzir sve skupine pokazatelja, može se zaključiti kako je poduzeće Saponia d.d. dobrostojeće poduzeće koje karakterizira kvalitetno i profitabilno, ali i društveno odgovorno poslovanje koje doprinosi boljitku kako interne, tako i eksterne okoline samog poduzeća.

**IZJAVA O AUTORSTVU
I
SUGLASNOST ZA JAVNU OBJAVU**

Završni/diplomski rad isključivo je autorsko djelo studenta koji je isti izradio te student odgovara za istinitost, izvornost i ispravnost teksta rada. U radu se ne smiju koristiti dijelovi tuđih radova (knjiga, članaka, doktorskih disertacija, magistarskih radova, izvora s interneta, i drugih izvora) bez navođenja izvora i autora navedenih radova. Svi dijelovi tuđih radova moraju biti pravilno navedeni i citirani. Dijelovi tuđih radova koji nisu pravilno citirani, smatraju se plagijatom, odnosno nezakonitim prisvajanjem tuđeg znanstvenog ili stručnoga rada. Sukladno navedenom studenti su dužni potpisati izjavu o autorstvu rada.

Ja,   Matej Resler   (*ime i prezime*) pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor/ica završnog/diplomskog (*obrisati nepotrebno*) rada pod naslovom   Analiza financijskih izvještaja poduzeća Saponia d.d.   (*upisati naslov*) te da u navedenom radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova.

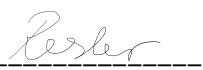
Student/ica:
(*upisati ime i prezime*)

                    Matej Resler
(vlastoručni potpis)

Sukladno Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju završne/diplomske radove sveučilišta su dužna trajno objaviti na javnoj internetskoj bazi sveučilišne knjižnice u sastavu sveučilišta te kopirati u javnu internetsku bazu završnih/diplomskih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Završni radovi istovrsnih umjetničkih studija koji se realiziraju kroz umjetnička ostvarenja objavljuju se na odgovarajući način.

Ja,   Matej Resler   (*ime i prezime*) neopozivo izjavljujem da sam suglasan/na s javnom objavom završnog/diplomskog (*obrisati nepotrebno*) rada pod naslovom   Analiza financijskih izvještaja poduzeća Saponia d.d.   (*upisati naslov*) čiji sam autor/ica.

Student/ica:
(*upisati ime i prezime*)

                    Matej Resler
(vlastoručni potpis)

6. Literatura

Knjige

- [1] Belak; Analiza poslovne uspješnosti, RRiF-plus d.o.o. za nakladništvo i poslovne usluge, Zagreb, 2014.
- [2] B. Bešvir; Kako čitati i analizirati financijske izvještaje, RRiF-plus d.o.o. za nakladništvo i poslovne usluge, Zagreb, 2008.
- [3] Santini; Financijski menadžment, Visoka škola za poslovanje i upravljanje s pravom javnosti „Baltazar Adam Krčelić“, Zaprešić, 2013.
- [4] Lj. Vidučić; Financijski menadžment, VIII. nepromijenjeno izdanje, RRiF-plus d.o.o. za nakladništvo i poslovne usluge, Zagreb, 2012.
- [5] K. Žager, L., Žager; *Analiza financijskih izvještaja*, Masmedia, Zagreb, 1999.

Članci i radovi

- [6] B. Bolfek, M. Stanić, S. Knežević; Vertikalna i horizontalna financijska analiza poslovanja tvrtke, Ekonomski vjesnik, br. 1, Zagreb, 2012.
- [7] A. Ježovita; Povezanost financijskih pokazatelja najvećih poduzeća i makroekonomskih indikatora u uvjetima recesije u Republici Hrvatskoj, Zbornik Ekonomskog fakulteta u Zagrebu, Zagreb, 2013., str. 31-47
- [8] J. Prdić, Z. Tolušić; Analiza financijskih izvještaja uz završni račun poduzeća za proteklu godinu, Ekonomski vjesnik, br. 10, Osijek, 1997., str. 93-95
- [9] Ž. Tintor; Analiza financijskih izvještaja u funkciji donošenja kvalitetnijih poslovnih odluka, Obrazovanje za poduzetništvo-E4E: znanstveno stručni časopis o obrazovanju za poduzetništvo, br. 10, Zagreb, 2020, str. 84-103.

Internetski izvori

- [10] B. Vukoja; Primjena analize financijskih izvješća pomoću ključnih financijskih pokazatelja kao temelj donošenja poslovnih odluka, Sarajevo, 2014. Dostupno na: <https://revident.ba/public/files/primjena-analize-financijskih-izvjestaja-pomocu-kljucnih-financijskih-pokazatelja.pdf>

- [11] Financijski omjeri i indikatori; <https://alphacapitalis.com/2018/02/19/financijski-omjeri-i-indikatori-likvidnost-zaduzenost-aktivnost/>, dostupno 17.7.2021.
- [12] Ekonomičnost poslovnih aktivnosti; <https://www.fininfo.hr/Content/lessons/finpok2/13672.htm>, dostupno 18.7.2021.
- [13] Saponia; <https://www.saponia.hr/hr/o-nama/o-nama/>, dostupno 20.7.2021.
- [14] Saponia logo; www.saponia.hr/hr/, dostupno 20.7.2021.
- [15] Zagrebačka burza; <https://eho.zse.hr/financijski-izvjestaji/view/20988>, dostupno 30.6.2021.
- [16] Zagrebačka burza; <https://eho.zse.hr/financijski-izvjestaji/view/13673>, dostupno 30.6.2021.
- [17] Zagrebačka burza; <https://eho.zse.hr/financijski-izvjestaji/view/13687>, dostupno 30.6.2021.
- [18] Zagrebačka burza; <https://eho.zse.hr/financijski-izvjestaji/view/13707>, dostupno 30.6.2021.
- [19] Narodne Novine, Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja, br. 95/2016. https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2016_10_95_2052.html, dostupno 1.7.2021.
- [20] Narodne Novine, Zakon o računovodstvu, br. 78/2015. https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_07_78_1493.html, dostupno 2.7.2021.

Popis slika

Slika 1 - Računovodstveni proces	3
Slika 2 - Temeljni financijski izvještaji.....	4
Slika 3 - Klasifikacija temeljnih instrumenata i postupaka analize financijskih izvještaja	6
Slika 4 -Oblici kratkotrajne imovine	9
Slika 5 - Oblici dugotrajne imovine	10
Slika 6 - Struktura prihoda	15
Slika 7 - Struktura rashoda	16
Slika 8 - Shema novčanog toka	19
Slika 9 - Temeljne skupine pokazatelja analize financijskih izvještaja	22
Slika 10 - Povezanost pokazatelja analize financijskih izvještaja i temeljnih kriterija dobrog poslovanja.....	23

Popis tablica

Tablica 1 - Prikaz skraćene bilance	8
Tablica 2 - Promjene na kapitalu.....	11
Tablica 3 - Kriteriji sistematizacije pozicija aktive i pasive	12
Tablica 4 - Nastanak prihoda i rashoda	14
Tablica 5 - Račun dobiti i gubitka	16
Tablica 6 - Priljevi i odljevi imovine.....	18
Tablica 7 - Izvještaj o novčanom toku (direktna metoda)	20
Tablica 8 - Komparativna bilanca za razdoblje od 2018. do 2020. godine – aktiva (u kn)	33
Tablica 9 - Komparativna bilanca za razdoblje od 2018. do 2020. godine – pasiva (u kn).....	34
Tablica 10 – Komparativni izvještaj o dobiti za razdoblje od 2018. do 2020. godine (u kn)	36
Tablica 11 - Strukturna bilanca za razdoblje od 2018. do 2020. godine – aktiva (u kn)	37
Tablica 12 - Strukturna bilanca za razdoblje od 2018. do 2020. godine – pasiva (u kn).....	38
Tablica 13 - Strukturni izvještaj o dobiti za razdoblje od 2018. do 2020. godine (u kn).....	38
Tablica 14 - Izračunati pokazatelji likvidnosti	40
Tablica 15 - Izračunati pokazatelji zaduženosti	41
Tablica 16 - Izračunati pokazatelji aktivnosti.....	42
Tablica 17 - Izračunati pokazatelji ekonomičnosti.....	43
Tablica 18 - Izračunati pokazatelji profitabilnosti.....	44
Tablica 19 - Izračunati pokazatelji investiranja.....	44